

Estetisk - Filosofiska Fakulteten

Svenska

Susanne Andersson

Sms- och chattspråkets inverkan på svenskan i klassrummet

- en undersökning av högstadielärares skrivande

The impact of SMS and chat language's on the Swedish language in the classroom

- a study of senior student's writing

Examensarbete 15 hp

Läroprogrammet

Datum: 2011-06-09
Handledare: Björn Bihl
Examinator: Peter Andersson

Abstract

My paper deals with SMS and IM language's impact on students' language in school. Text messaging and instant messaging involves several simplifications and abbreviations for the user to be able to write quickly and short but in the same time have made them understood by the recipient. The spelling, punctuation and use of capital letters are also of a secondary importance when writing via the text chat. My purpose with this paper is to investigate the prevalence of SMS and chat language in student texts, using students in the senior level. My respondents were asked to answer a questionnaire and write a text to a picture. Five representative texts were picked out and recorded in the survey along with all the answers from the questionnaire. The results of the survey show that there are a few traces of SMS and chat language such as lack of punctuation, a few abbreviations and a few English words. but also that the students do well with code switching.

Sammandrag

Min uppsats behandlar sms-och chattspråkets inverkan på elevernas texter i skolan. Sms- och chattspråket innefattar ett flertal förenklingar och förkortningar för att användaren ska kunna skriva snabbt och kortfattat men samtidigt kunna göra sig förstådd hos mottagaren.

Stavningen, interpunktionen och bruket av versaler är dessutom av underordnad karaktär då skriftspråkandet som sker via sms eller chatten ska gå snabbt och likna ett vanligt samtal. Mitt syfte med denna uppsats är att undersöka förekomsten av sms-och chattspråket i elevernas texter genom att använda mig av ett antal elever i en sjunde klass. Mina respondenter fick besvara en enkät, fylla i en förkortningsordlista samt under viss tidspress skriva en kort text till en bild. Fem representativa texter plockades därefter ut och redovisas i undersökningen tillsammans med samtliga enkätsvar. Resultatet av min undersökning visar att det finns vissa spår av sms-och chattspråk såsom avsaknad av interpunktion, några förkortningar och några engelska uttryck, men också att eleverna lyckas bra med kodväxlingen.

Nyckelord

Sms-språk, chattspråk, kodväxling, svenskämnet, elevtexter

Innehåll

1. Inledning.....	1
2. Syfte och frågeställningar.....	2
2.1 Syfte.....	2
2.2 Frågeställningar.....	2
3. Bakgrund.....	3
3.1 Definition av standardspråk och språknormer.....	3
3.2 Definition av sms - och chattspråk.....	3
3.2.1 Vad är sms?.....	3
3.2.2 Vad är chatt?.....	4
3.2.3 Sms - och chattspråksförkortningar.....	4
3.3 Definition av ungdomsspråk.....	5
3.4 Vardagsspråk och skolspråk.....	5
3.5 Svenskämnets syfte och roll i skolan.....	5
3.6 Den digitala revolutionen.....	6
3.7 Användning av tekniken i språket.....	8
3.7.1 Språket kräver genrekunskap.....	8
3.7.2 Mobiltelefonens betydelse för ungdomarna.....	10
3.8 Slarvigt språk eller språklig utveckling.....	11
4. Undersökningens uppläggning och genomförande.....	12
4.1 Genomförande.....	12
4.2 Beskrivning av elevgruppen.....	13
4.3 Beskrivning av textuppgiften.....	13
4.4 Beskrivning av enkäten.....	14
4.5 Beskrivning av förkortningsordlistan.....	14
4.6 Metodkritik.....	15
5. Resultat.....	16
5.1 Elevenkäten.....	16
5.1.1 Frågor om mobilanvändandet.....	17
5.1.2. Frågor om datoranvändandet.....	19
5.1.3 Sammanfattning, elevenkäten.....	25
5.2 Textuppgiften.....	26
5.2.1 Analys av textuppgiften.....	26
5.2.2 Sammanfattning textuppgiften.....	29

6. Diskussion.....	32
6.1 Diskussion kring enkätundersökningen.....	32
6.2 Diskussion kring textuppgiften.....	34
6.3 Sammanfattning.....	34
6.4 Förslag till fortsatt forskning.....	37
Källförteckning.....	39
Bilagor	

1. Inledning

Alla har vi ett behov att kommunicera med andra människor och att då också bli förstådda. För att kunna kommunicera behövs ett gemensamt språk. Våra ungdomar kommunicerar ständigt och gör det på flera olika sätt både öga mot öga och via chatt eller sms (short message service). Men hur hanterar då eleverna detta språkflöde och alla olika normer? Under min utbildning till lärare har jag uppmärksammat vissa tecken på att eleverna kan ha svårt att kodväxla och att deras skoltexter uppvisar tecken på sms-och chattspråksinverkan så därför beslutade jag mig för att undersöka detta fenomen i mitt examensarbete i lärarutbildningen.

Våra ungdomar måste kodväxla hela tiden varje dag. De använder ett språk när de skriver i skolan, ett när de talar med kompisar, ett när de talar med föräldrar och andra vuxna. I Aftenposten (2011) läste jag om en nyligen avslutad svensk doktorsavhandling som tog upp att alla dessa olika arenor har olika normer för vad som är lämpligt och att våra ungdomar därmed har ett helt register av språkliga stilar som de måste klara av att använda vid rätt tillfällen. I den artikeln påpekades det även att språkforskare i allmänhet är överens om att den språkliga mångfalden i sms - och chattspråket är lika stor som i andra muntliga och skriftliga språk.

Idag lever vi i ett samhälle som blir allt mer komplext och att vara språkkunnig innebär idag mer än att kunna stava. Vi måste lära oss att kommunicera inom olika genrer och kulturella texter, vilket kräver kunskap om de olika skriftspråken vi omges av idag och dess olika normer. Det språk som används i sms har en mer eller mindre negativ ton i de flestas öron. Språket associeras med smilisar, ofullständiga meningar och förenklingar för att nämna en del.

Språkförändringar följer alltid samhällsförändringar och det som förändras fort är ord och uttryck. Nya ord och uttryck kan vara svåra att vänja sig vid och behöver nästan en tillvänjningsperiod innan de får fäste och ju äldre en människa är desto svårare blir det att vänja sig vid nya ord och uttryck. Våra ungdomar har lätt för att ta till sig nyheter på det språkliga planet. Jag vill med min undersökning belysa språkutvecklingen hos ungdomar ur både ett språkligt-, lärar- och samhällsperspektiv genom att se hur den nya tekniken hjälper till att förändra språket. Jag tycker att det är viktigt för en lärare i ämnet svenska att se hur den svenska språkutvecklingen kan påverkas av framför allt tekniken som breder ut sig allt mer.

Detta inte bara för att kunna förstå eleverna bättre och vad som påverkar dem utan också för att visa att språket är levande och förändras kontinuerligt. Jag vill dessutom visa att ungdomarnas förändring av språket inte är av ondo. Det är ju positivt att ungdomarna är intresserade av språk och det borde ses som en resurs. Ungdomarnas språkbruk och sms-och chattspråket behöver kanske inte alls ses som något som skadar det skrivna språket.

2. Syfte och frågeställningar

2.1 Syfte

Mitt syfte med denna uppsats är att få en fördjupad kunskap om elevernas skriftspråkande och hur ny teknik påverkar deras skrivande. Jag vill få kunskap om hur sms - och chattspråket påverkar högstadielevernas skrivande i skolan. Inverkar sms - och chattspråket på den så kallade skolsvenskan eller kan eleverna kodväxla mellan de olika skriftspråken? Påverkar även graden av användandet av mobil och dator på fritiden elevtexternas korrekthet? Eller är det endast om eleverna använder sig av sms och chatt under lektionstid som de får svårt med kodväxlingen?

2.2 Frågeställningar

Då mitt syfte med denna uppsats är att undersöka förekomsten av sms - och chattspråk i elevernas skoltexter och hur påverkade de blir av sitt användande av tekniken har jag valt att bryta ner mitt syfte i följande två frågeställningar:

- I vilken utsträckning kan vi se en påverkan av sms-och chattspråket i elevtexter i skolan och i så fall vilken påverkan?
- I vilket sammanhang kan vi se svårigheter med att kodväxla; om de sms:ar och chattar mest under lektionstid, på fritiden eller i båda miljöerna?

3. Bakgrund

3.1 Definition av standardspråk och språknormer

Termen standardspråk kan beskrivas som ett tämligen neutralt språk utan några dialektala inflytanden. Standardspråk har i regel rötterna i ett sammanhang där socialt högt ansedda personer har rört sig och anses därmed bättre än andra språkarter och har därför blivit den norm för hur vi bör tala och skriva. När vårt språk beskrivs utgår vi oftast från skriftspråket eller standardspråket. Det sättet att tala och skriva anses oftast som regler för vad som är korrekt (Kotsinas, 2002: 163). Språkets kommunikativa normer lär sig ett barn själv utan att egentligen uppmärksamma det (Teleman, 1979: 24). Språknormerna blir vi oftast medvetna om när någon bryter mot dem avsiktligt eller oavsiktligt, annars tänker vi inte på dem (a.a: 18). Vi har olika språkliga normsystem för olika sammanhang och dessa olika normer styr språkbruket när vi till exempel går och handlar, söker jobb, sitter på lektion i skolan, talar med kompisar eller tittar på tv med familjen eftersom dessa olika tillfällen innebär olika förutsättningar och därmed kräver skilda språkbruk (a.a: 26). Språknormerna har två olika funktioner: för det första så ska de tillåta en lingvistisk uppbyggnad och spridandet av komplexa innehåll, för det andra så ska de ge sociala upplysningar om den som talar eller skriver (a.a: 28). De språkliga normsystemen är inte statiska utan samhällseliga och historiska produkter som förändrats över tiden – och som fortsätter att förändras – genom att representanter i de olika språkgemenskaperna bryter mot normerna som sedan blir nya normer som i sin tur begränsar de tidigare (a.st).

3.2 Definition av sms - och chattspråk

3.2.1 Vad är sms?

SMS är en förkortning och står för Short Message Service. Det är en teknik som vi använder för att skicka textmeddelanden mellan mobiltelefoner. Ett sms har ett begränsat utrymme på 160 tecken per meddelande (Nationalencyklopedin, 2011a). Ett sms består ofta av förkortningar av såväl svenska som engelska ord samt smilisar – en slags gubbar som görs av olika tecken för att symbolisera känslor och tillstånd (Hård af Sergerstad, Sofkova Hashemi, 2004:6f).

3.2.2 Vad är chatt?

Ordet chatta kommer från engelskans chat som betyder småprat, och innebär att två eller flera personer diskuterar skriftligt via datornätet. Texterna kan läsas direkt i realtid av en eller flera personer som deltar i chatten (Nationalencyklopedin, 2011b). Den som chattar skriver korta, snabba meddelanden som innehåller både svenska och engelska förkortningar samt smilisar eller emoticons som är en slags gubbar som görs av olika tecken för att symbolisera känslor och tillstånd (Ylva Hård av Segerstad, 2002).

3.2.3 Sms - och chattspråksförkortningar

Bland dem som sms-ar och chattar så finns en speciell nätjargong eller nätslang med förkortningar och smilisar som ständigt är under utveckling. Nya ord tillkommer hela tiden och ett vanligt sätt att skapa förändringar av ord är att sätta siffror inuti dem såsom i orden 7k eller 3vligt (Jonas Web, 2003).

Här är några exempel på vanligt förekommande sms-och chattord samt smilisar med betydelser:

Also – alltså, **asg** – asgarv, **bsdv** - bara så du vet, **cs!** - vi ses! **d** -du/dig/din/det, **dd** – du då, **dt** - det, **e** – är, **iaf** - i alla fall, **iofs** - i och för sig, **ivf**- i varje fall, **lr** – eller, **lol** – (laughing out loud) – skrattar högt, **mkt** - mycket, **ngn** - någon, **ngt** - något, **o** - och, **oxå** – också, **pok** - puss och kram, **p&k** - puss och kram, **ql** - kul. **r** - är, **sj?** – själv, **7k** – sjuk, **3vligt** –trevligt, **tkr** –tycker, **x** - puss! **xxx** - pussar! **asap** – (as soon as possible) så snart som möjligt, **b4** – (before) innan/före . ☺ - glad, **XD** – asgarv, ;) flirtar/skämtar, ☹ - ledsen, :-/ - sur, **:P** – räcker ut tungan (a.st).

3.3 Definition av ungdomsspråk

Ordet ungdom har ingen klar gräns utan kan användas för olika åldrar och även olika grupper både socialt och regionalt. Den moderna ungdomskulturforskningen använder sig dock av tiden med start från 13 år, till den ålder då en person anses inträda i vuxensamhället, 24 år, som gräns för ungdomstiden (Kotsinas 2004:16). Ungdomsspråket och dess språkliga särdrag påverkas ofta av de talades kön, deras etniska härkomst, vilken socialgrupp de tillhör och var de bor i landet. Ett ungdomsspråks främsta uppgift är att vara identitetsskapande och visa grupptillhörighet (Nationalencyklopedin, 2011c).

3.4 Vardagsspråk och skolspråk

Viktiga skillnader mellan vardagsspråk och skolspråk är att vardagsspråket konstrueras muntligt tillsammans med vår familj och våra vänner medan skolspråket är mer formellt och att eleverna både läser och skriver texter från olika genrer och genom det skriftliga språket får till sig kunskap. Det finns även fler skillnader såsom att vardagsspråket är mer dialogiskt och att man ägnar sig åt oförberedda samtal med andra, medan skolspråket är mer monologiskt eftersom eleverna skriver och läser texter själv, att vardagsspråket är mer konkret och icke-tekniskt än skolspråket som är mer abstrakt och tekniskt genom att det använder speciella termer. Dessutom så är vardagsspråket mer situationsberoende och det är viktigare att vara närvarande för att förstå vad som åsyftas än vad det är med skolspråket. (Liberg, Geijerstam, Folkeryd, 2010:30ff).

3.5 Svenskämnets syfte och roll i skolan

I kursplanen i svenska (Skolverket, 2000, kursplan i svenska) kan vi läsa att språket har en stor betydelse för en människas identitet. Svenskämnet har som uppgift i skolan att ge eleverna möjligheter att både använda och utveckla sin förmåga att tala, lyssna, läsa och skriva. Elevernas språkförmåga har stor betydelse för allt arbete i skolan och även för elevernas liv efter grundskolan. Att skapa goda möjligheter för elevernas språkutveckling är därmed ett av de viktigaste uppdrag skolan har.

Svenskämnet ska stimulera elevernas förmåga att skriva väl och har en nyckelposition i skolarbetet. Genom att vi använder vårt språk kan vi kommunicera och samarbeta med andra människor. Svenskämnets uppgift i skolan är att tillsammans med andra ämnen utveckla elevernas kommunikationsförmåga, det egna tänkandet och kreativiteten. I vårt samhälle är det skrivna ordets roll stor och ställer dessutom krav på elevernas kapacitet att kunna hantera, tillgodogöra sig och värdera olika texter. Vår tids utveckling av informations- och kommunikationsteknik skapar möjligheter för utveckling av, samt förväntningar på, språkförmågan hos alla människor. I kursplanen för svenska (a.st) kan vi läsa att eleven genom sitt eget skrivande ska skaffa sig en fördjupad insikt i grundläggande mönster samt grammatiska strukturer i språket. Dessutom ska eleven utveckla sin förmåga att applicera skriftspråkets normer i olika sammanhang.

Vidare så läser vi att skolan i sin undervisning i svenska ska förmå eleven att utveckla sin fantasi och skapelselust med hjälp av språket både självständigt och tillsammans med andra. Eleven ska dessutom utveckla en språklig säkerhet i skrift så att denne skriftligen vågar uttrycka sig i olika sammanhang. Eleven ska dessutom lära sig att använda datorn som hjälpmedel vid skrivande. Genom det språkliga arbetet i skolan skapas möjligheter för eleverna att få uttrycka vad de känner och tänker. Språket är av grundläggande betydelse för lärandet och elevernas förmåga att förstå omvärlden växer genom det sociala samspelet (a.st).

3.6 Den digitala revolutionen

Vårt språk har alltid påverkats av de tekniska förutsättningarna i samhället såsom telegrammen som gav en viss telegramstil när det kostade pengar för varje bokstav, och runskriften påverkades i sitt korta språk av att det var svårt att rista in runor i hård sten. Även den moderna människan försöker förenkla och förkorta sitt skrivande såsom i sms:en när vi vill minska på knappandet och för att få texten att rymmas i ett meddelande. I chattandet så finns det olika sätt att försöka efterlikna talspråkliga drag då det mer liknar talspråk än skriftspråk när vi kommunicerar i en chatt (Adelswärd, 2001:41).

Idag pågår den digitala revolutionen för fullt och teknikutvecklingen påverkar språket starkt, men ändå inte i så stor utsträckning som vi kanske kan tro. Olle Josephson (2004:104f) har istället en teori om fyra utvecklingar som han beskriver så här:

- Tekniken internationaliserar (anglifierar) språket eftersom vi dagligen möter mer engelska genom vårt chattande, e-postande och sökande på olika webbplatser från hela världen.
- Tekniken visualiseras genom att e-post och sms-meddelanden är ett språk för ögat då de allt oftare ersätter telefonsamtalen som däremot är ett språk för örat.
- Tekniken intimiserar eftersom en fast telefon oftast är knuten till en arbetsplats eller ett hushåll och mer kan ses som en institution medan mobiltelefonen oftast hör till en enda individ. Mobiltelefonen har därmed gjort att samtalen blivit mer privata än tidigare.
- E-post ersätter telefonsamtal och brev. E-posten är inte lika formell som pappersbrev och kan dessutom tillåta mer slarvfel än ett pappersbrev.

I alla tider har barn och ungdomar känt ett behov av att testa gränser och utforska det som för dem varit okänt. De har dessutom alltid velat leka och umgås med andra barn och ungdomar. Skillnaden mellan förr och nu är att idag görs mycket av detta via en dator uppkopplad till internet eller via en mobiltelefon (Erlandsson, 2006: 4).

I boken *barn@com* (Hernwall, 2003) kan vi läsa att ungdomarna idag växer upp i ett mediasamhälle med datorer och mobiltelefoner som en del av vardagen. För dem är detta självklarheter och den hastiga utvecklingen för med sig att ungdomarna utvecklas så snabbt att skillnaderna mellan två generationers erfarenheter är så stora att de skulle kunna vara från två helt olika världar (a.a:22). Språkbruket anpassas till nya medier och väcker även nya kreativa skrivstrategier. I och med att vi kommunicerar via många olika medier så kan den kommunikationen eventuellt också märkas av i texter som produceras i andra kontexter. Det som är intressant är då om de förkortningar som används i sms kommer att etableras och bli vanligt förekommande i andra typer av texter. Det är ju likadant med all språkförändring, att beroende på om ett sätt att skriva upplevs som effektivt av tillräckligt många så kan det bli allmänt använt. Det är då viktigt att barnen i skolan får lära sig rådande normer för standardskriftspråk, så att de tillägnar sig en bas att utgå ifrån. Hård af Segerstad och Sofkova

Hashemis studie uppvisar talspråksavvikelser mot standardskriftspråket som kan komma sig av påverkan från elevernas flitiga chattande och sms:ande, men de har svårt att kunna säga vad som egentligen orsakar avvikelserna. Elevernas texter visar inte på så stora förekomster av de förkortningar som förekommer i sms - och chatttexter (Hård af Segerstad, Sofkova Hashemi, 2004:15). I den studien så framkom det många typer av talspråksinfluenser såsom grammatiska fel, förkortningar av ord och nya kreativa förkortningar. Samspelet i datormedierad kommunikation visar en mängd olika strategier som syftar till att kompensera för de informationskanaler som saknas i datormedierad kommunikation (a.a:6f).

3.7 Användning av tekniken i språket

3.7.1 Språket kräver genrekunskap

Tekniska nymodigheter, såsom Gutenbergs bokpress, televisionen, biografen och radion samt en rad andra tekniska innovationer, har i alla tider varit omdiskuterade när de har introducerats. Allt detta nya har i alla tider ansetts leda ungdomen, familjen och samhället i fördärvet. Nu är det internet som är det nya fenomenet som står i fokus och utvecklingen där har gått i en rasande takt (Erlandsson, 2006: 118f). Under 1990-talet såg man tendenser till att det teknikberoende språket kräver genrekunskap hos användarna. En användare måste veta vilket språk som passar i vilken situation samt hur man faktiskt använder tekniken. Tekniken kan orsaka språkklyftor, men då inte själva tekniken utan snarare språket i sig. Tekniken har skapat nya språkarter som måste bedömas utifrån egna villkor. Svaga skribenter har fått det lättare när de ska skriva egna texter i och med den nya teknikens intåg (Josephson 2004:109).

I alla tider har det uppstått speciella sätt att kommunicera bland ungdomar. Att det uppstår speciella språkbildningar i samband med datoranvändningen beror på att det blir en egen värld med specialiserat språk och ofta har språket ett amerikanskt ursprung som försvenskas genom att det läggs till ett a på originalordet och då skapas ord såsom chatta, messa och lana (Erlandsson, 2006:43). Skolan har dock svårt att på ett kreativt sätt använda sig av internet och datorer i skolarbetet. Eleverna skriver uppsatser med hjälp av ordbehandlaren och söker fakta på internet men så mycket mer blir det inte och därmed så uteblir utvecklingseffekten (a.a: 123) .

I skolan ska eleverna lära sig att behärska nya språktyper och de behöver dessutom utveckla synsätten på det språk de själva använder utanför skolan och den påverkan eleverna utsätts för av sina kamrater, föräldrar och andra personer i närheten. Eleverna ska lära sig vilka språktyper som finns och hur de skiljer sig i funktion i olika sammanhang såsom de olika tal- och skriftspråken som används. Läraren måste alltså ha kunskap om elevernas språkliga kultur för att kunna medvetandegöra den samt för att kunna förklara vikten av ett standardspråk i kommunikativa sammanhang där det privata språket inte är korrekt samt hur viktigt det är att ha sin mottagare i tankarna vid språkproduktionen (Sandqvist & Teleman, 1989: 15).

Eleverna behöver lära sig att skilja mellan skolspråket och vardagsspråket. Det gäller då inte mer eller mindre viktiga sätt att använda språket på utan snarare att det används på olika sätt. Därmed är det inte sagt att vardagsspråket är felaktigt, vilket är viktigt att poängtera, utan skolans språk har sin speciella funktion vilket ställer speciella krav på eleverna och de behöver bygga upp sin kunskap om hur man kan använda språket i olika situationer. Vissa elever har genom sin sociokulturella miljö kommit i kontakt med skolspråket tidigare, men för andra elever kan övergången mellan vardagsspråk och skolspråk bli mer problematisk särskilt om eleven har ett annat modersmål än svenska och därför saknar en trygg förankring i det svenska språket (Liberg, Geijerstam, Folkeryd, 2010:30ff). Det är av stor betydelse hur väl utvecklad elevernas språkliga och metaspråkliga kompetens är. Hur duktiga är eleverna på att klara av olika skriftspråkliga världar, i att leka och experimentera med språket? Eleverna behöver ha ett stort ordförråd och behöver även kunna vara aktiva i ett samtal (a.a:91).

Datormedierad kommunikation är den kommunikation som sker via e-mail, chatt, diskussionsforum, dagböcker på nätet samt textmeddelanden via mobiltelefoner. Kommunikationssituationerna skiljer sig på flera olika sätt, bl.a. beroende på syftet med kommunikationen. Den nya tekniken ställer krav på att man som användare måste kunna anpassa både sitt skrivande och sitt språk. Ett meddelande via sms blir begränsat genom antalet tecken per sms, genom att det är ganska tidsödande och krångligt att knappa in texten på små knappar och då kanske mer än en knapptryckning krävs för att få fram stor bokstav samt genom att det är besvärligt att läsa eftersom displayen ofta är liten. Det finns en mängd olika tillvägagångssätt för att spara tid och utrymme i ett sms. Olika teknikbaserade skrifter har dessutom ofta talspråkliga karaktärer. Språkbruket är i de teknikbaserade skrifterna förenklat jämfört med standardskriftspråk (Hård af Segerstad & Hashemi Sofkova 2004:5f).

Ylva Hård af Segerstad och Sylvana Hashemi Sofkova beskriver orsakerna till likheter och skillnader i olika kommunikativa situationer så här:

De talspråksliknande strukturerna i barns texter beror på att de befinner sig i ett inlärningsstadium och att de är ovana att uttrycka sig i skrift. De använder sig av de kunskaper de hittills införskaffat sig om det språk som omger dem i deras hemmiljö, skola och fritid. Talspråksdragen i unga vuxna och vuxnas texter från datormedierad kommunikation beror däremot snarare på de specifika produktionsförhållandena för kommunikationen de är involverade i. De har redan tillägnat sig kunskap om att man måste anpassa språkbruket efter skriftmediet. Man väljer att spara tid, ansträngning och utrymme, samtidigt som en informell och talspråksliknande ton är mer anpassad efter kommunikationssituationen. Stavning, bruk av stor och liten bokstav och interpunktion enligt de normer och regler som standardskriftspråket föreskriver spelar mindre roll i datormedierad kommunikation. Det viktigaste för skribenten är att innehållet i meddelandet är begripligt för mottagaren. Hos barn beror stavfel, avvikelser i bruket av stor och liten bokstav, utebliven interpunktion, etc. återigen på att de saknar den lingvistiska kompetensen och/eller behöver mer träning i denna (a.a:8).

Talspråkspåverkan i ungdomarnas texter är tydlig och utmärks exempelvis av bruket av olika talspråksvarianter och reduceringar av olika slag. Ylva Hård af Segerstad och Sylvana Sofkova Hashemis intervjuer med elever visar att de flesta eleverna själva upplever att de har olika sätt att skriva i skolan och på fritiden men att de inte själva anser att de har svårt med kodväxlingen. Eleverna uppger att det som är annorlunda är att de använder sig av slangord, smileys samt förkortningar (a.a:13-14).

3.7.2 Mobiltelefonens betydelse för ungdomarna

Mobiltelefonernas användbarhet är för ungdomarna mer än bara praktiskt och kan dels räknas in i den kommunikativa där telefonen fungerar som ett verktyg och en kanal för utbyte av information genom sin teknik, men också i mobiltelefonens sociala betydelse, vilken även det utgår från den kommunikativa delen av telefonen. Den är en fysisk enhet och ett medium genom vilken vi både kan kommunicera och upprätthålla våra sociala kontakter.

Mobiltelefonen är av en särskild betydelse för ungdomarna jämfört med hos vuxna genom att den är som en slags nyckel till den personliga kommunikationen för många unga och den är väldigt viktigt i upprättandet av sociala normer och regler samt för att kontrollera ungdomarnas egen ställning i förhållande till gruppen (Stald, 2008:1). Mobilen har dessutom ett symboliskt värde genom sina tekniska möjligheter, sitt utseende, möjligheten att ha en personlig ringsignal samt olika dekorativa tillbehör som signalerar användarens identitet och personlighet. Språkanvändningen, hur man interagerar i en dialog och hur man använder

tillbehör och tjänster avslöjar också en del om användaren. Mobilen ser till att det fungerar att förena de olika delarna i de ungas sociala nätverk och är ett verktyg för samordningen av vardagen, för att uppdatera sig själv samt för att utbyta gemensamma erfarenheter.

Ungdomarnas behov av att lära sig att hantera och utveckla sin identitet och vikten av att röra sig i ett socialt nätverk under denna utveckling underlättas idag genom användandet av mobiltelefonen och kan betecknas som en mobil identitet där ständiga diskussioner om normer och värderingar pågår (a.a:19).

3.8 Slarvigt språk eller språklig utveckling

Eleverna behöver lära sig vissa givna kunskapsdelar i språket för att kunna klara av att utvecklas språkmässigt. Kunskapssökandet kan på sätt och vis ses som ett sökande efter sig själv och det gör att kunskapen om språket dessutom blir en kunskap om det egna jaget eftersom det mänskliga samhälle har språket som en förutsättning både för tänkande och för att kunna meddela sig med andra. Hur vi väljer stoff ur språket till elevernas lärande måste därför ta sin utgångspunkt i hur intressant och relevant stoffet är i relation till övrig kunskap. Tyvärr säger Ulf Teleman att han inte en enda gång har hittat något som enligt honom ger eleverna en aha-upplevelse i läroböckerna i den svenska grundskolan och att det uppenbarligen inte är svenskans ambition att ge eleverna det då det inte är innehållet som bestämmer ämnet. I ämnet är det enligt Teleman färdighetsträning och inte intellektuell upplevelse som eftersträvas (Teleman, 1991:31f).

Fredrik Lindström (2001:116) ställer frågan om vad som gör att människor så lätt fördömer nya språkliga uttryck? Det kan enligt honom bero på att de nya uttrycken är en aning obekväma just när de är nya och att det behövs en tillvänjningsperiod såsom när vi skulle namnge den nya tjugokronorssedeln (a.a:118f).

Barn har en stor språklig anpassningsförmåga och även om språkutvecklingen pågår så smått hela livet är den som störst under småbarnsåren. Senare i livet kommer dock andra aspekter in än de som bygger på att kunna göra sig förstådd vilket är själva drivkraften hos ett litet barn. Barnets språkliga utveckling är starkt påverkad av omgivningen och interaktionen med den. Barnet är en aktiv deltagare som genom både ett genetiskt språkarv och kreativitet utvecklar

sitt språk både genom ett återskapande där språktraditionen finns kvar och ett nyskapande där omgivningens språk förändras (Söderbergh, 1988: 85f). Den äldre människan mister en del av sin språkliga kreativitet och blir därmed sämre på att förnya språket. För att språket ska fortsätta att utvecklas krävs dock att vi som använder det fortsätter vara språkligt kreativa och nyskapande och vi får inte motarbeta skapandet av nya ord för då riskerar vårt språk att utarmas (Lindström, 2001:134-141).

Det sägs ständigt att det slarvas mer och mer med språket, men vad menar de som påstår detta egentligen med det? Att tala om slarv när det kommer till språklig utveckling anser Fredrik Lindström vara riskabelt eftersom hela språkets historia är uppbyggt på just slarv. I alla tider har människan förenklat språket av språkmässigt ekonomiska skäl. (Lindström, 2001:74f) Det som allmänheten anser vara rätt är det som är rätt eftersom majoriteten av användarna är de som avgör vad som är korrekt och inte (a.a:79f).

Barnet skapar själv sitt språk och genom att bara härma skulle barnet inte komma långt eftersom ett barn uppfattar språket som något ofullständigt, som det själv måste vara med och skapa. Barnets drivkraft är att bli förstörd och det är inte intresserat av vad saker och ting egentligen heter vilket gör att barnet helt enkelt struntar i vad som är rätt och fel och istället intresserar sig för vad det vill säga. Därför är det viktigt att barnet faktiskt vågar göra fel istället för att det bara är tyst av rädsla för att göra ett misstag. Barn blir inte bättre språkbrukare bara för att vi är där och rättar felen och barn har i alla tider lärt sig vad som är korrekt både utan vuxna som tillrättarvisar och utan skolundervisning. Vi kan däremot förstöra för barnet om vi låtsas att vi inte förstår vad det vill förmedla bara för att det använder fel uttryck och barnets språkliga utveckling kan helt avstanna om barnet tappar tilltron till sin språkliga förmåga. Barn måste våga experimentera med språket och måste våga göra misstag. Om barnet inte själv vågade dra slutsatser och fylla luckor i språket så skulle det aldrig lära sig språket fullständigt (Söderbergh, 1988:90f).

4. Undersökningens uppläggning och genomförande

4.1 Genomförande

I mitt arbete med undersökningen har jag haft Patel och Davidssons bok *Forskningsmetodikens grunder* (2007) som utgångspunkt då den ger en god grund till hela

forskningsprocessen och hur man både genomför en enkätundersökning samt skriver ihop sitt arbete.

Eftersom jag i min undersökning vill se om elevernas skoltexter påverkas av deras användande av chatt och sms, så valde jag att genomföra en enkätundersökning samt en liten skrivuppgift i en tillgänglig högstadielklass med tjugosex elever i årskurs sju. Min tanke var att eleverna i årskurs sju är vana vid skrivprocessen samt vana vid att använda både datorer och mobiltelefoner men samtidigt också i en ålder då de är påverkbara av både teknik och kompisar.

Jag valde kombinationen av dessa två metoder för min undersökning då det var viktigt för mig att se både i vilken utsträckning eleverna använder sig av mobiltelefoner samt datorer i kommunikativt syfte i och utanför skolan, men också att jag genom skrivuppgiften skulle få en möjlighet att se om eleverna kan klara av att kodväxla eller om sms: andet och chattandet färgar av sig i deras skrivande.

4.2 Beskrivning av elevgruppen

Elevgruppen bestod av en klass på 26 elever i årskurs 7, 13 killar och 13 tjejer. Dagen då min enkät genomfördes så var tre killar ej närvarande på grund av sjukdom och ledighet och en kille ville inte genomföra enkäten på grund av kraftig huvudvärk. Bortfall i enkätundersökningar blir kännbart eftersom tillförlitligheten i resultatet minskar. Bortfallet av de fyra killarna i min undersökning blir procentuellt stort – hela 15 % - och påverkar naturligtvis resultatet i min undersökning, men jag upplever ändå inte att det har äventyrat slutresultatet eftersom det var stor enigheten i enkäten och för att jag valde ut fem representativa texter att visa.

4.3 Beskrivning av textuppgiften

Textuppgiften består av tre olika bilder som eleverna har att välja mellan (se bilaga 2). Den första bilden föreställer en flock schäferhundar som sitter på rad utefter en väg där en katt går. Bilden kan både locka till att skriva en dialog mellan hundarna eller en berättelse om vad som kan hända. Den andra bilden föreställer de tecknade figurerna Phineas och Ferb, deras mamma, pappa och storasyster samt deras husdjur - näbbdjuret Perry. Dessa två bröder hittar

ständigt på en massa saker som systemet försöker visa mamman, men aldrig lyckas med. Systemet säger på bilden något till sin mamma och pappa och pekar på bröderna. Även denna bild kan locka till dialogskrivande eller en berättelse om vad pojkarna har hittat på. Den tredje bilden föreställer en hund som tittar på en hängande telefonlur. Bilden kan locka till att skriva en dialog utifrån hundens samtal med någon eller en berättelse om vad som orsakat situationen.

4.4 Beskrivning av enkäten

Enkäten har jag satt ihop utifrån det jag behöver få svar på i min undersökning (se bilaga 1). Jag behöver veta om eleverna har tillgång till en egen mobiltelefon, om de använder dator i skolan och på fritiden, om de chattar och skickar sms och i så fall om de skickar många sms, få eller inga, hur ofta de chattar, om de använder sig av förkortningar och om de sms:ar eller chattar på lektionstid. Anledningen till att jag vill veta om eleverna sms:ar och chattar på lektionstid är att det då kan innebära större svårigheter med kodväxlingen än om de enbart sms:ar och chattar på sin fritid. Jag vill också veta om eleverna själva upplever att det kan vara svårt att kodväxla.

4.5 Beskrivning av förkortningsordlistan

Jag har gjort en förkortningsordlista med givna förkortningar samt plats för elevernas egna förkortningar, för att se vilka förkortningar eleverna eventuellt använder sig av och utifrån listan kunna se vilka förkortningar som kan förekomma i deras texter (se bilaga 5). Förkortningarna har jag funnit på internetsajten www.jonasweb.nu och jag har även fått tips på en del vanligt förekommande förkortningar bland skolelever av mina egna barn. Jag ämnar inte beskriva förkortningarna närmare och inte heller gå in på hur många som använde vilka förkortningar då det är tämligen ointressant för min undersökning. Det som är intressant att se är om någon förkortning eller smajlis förekommer i elevtexterna och i så fall vilken eller vilka som förekommer.

4.6 Metodkritik

Underlaget i min analys kan ge en upplysning om hur nya medier påverkar elevernas skrivande i skolsituationen. Enkät som metod är ganska tidskrävande vad gäller sammanställning och bearbetning, men svaren får jag omgående och tidsåtgången vid genomförandet är förhållandevis liten. Eftersom min undersökning till största delen bygger på enkätsvar, så genomförde jag en liten pilotstudie på tre ungdomar i högstadieålder för att eventuella fel och brister skulle kunna avslöjas och korrigeras. De tre ungdomarnas resultat visade att antalet sms i fråga 3 fick korrigeras från mitt första förslag där eleverna kunde välja mellan svaren 1-5 sms, 6-10 sms eller över 10 sms, till de förslag på 0-10 sms, 11-20 sms samt fler än 20 sms som nu är med i enkäten, eftersom ungdomar skickar betydligt fler sms per dag än jag insett och troligtvis skulle det inte blivit några svar alls på den lägsta siffran. Utan en viss spridning och högre siffror skulle jag inte fått någon uppfattning om mängden sms eleverna skickar per dag. Det var dock det enda som behövde korrigeras.

I slutet av enkäten så lade jag in en förkortningsordlista för att kunna se vad som skulle vara stavfel och vad som skulle vara användning av sms- eller chattförkortningar i skrivuppgiften. Min undersöknings andra del var som sagt en skrivuppgift där jag skulle få en möjlighet att se eventuella spår av chatt- och sms-språk i elevernas egna texter som de producerar under viss tidspress.

Jag är medveten om att eleverna var styrda av olika faktorer när enkäten och skrivuppgiften genomfördes vilket skulle kunna ha betydelse för resultatet. En faktor är att eleverna skrev för hand och inte på dator men också materialvalet - tre olika bilder som eleverna fick välja emellan och som innebar en viss styrning av innehåll. Genom att ha tre olika bilder försökte jag dock minimera styrningen i möjligaste mån. Likaså finns en risk att jag varit för tydlig när jag informerade eleverna om mitt arbete. Det kan vara så att när eleverna uppmärksammades på sms- och chattspråket så medvetandegjorde jag dem antingen på hur man bör skriva i en elevtext så att de undviker sms- och chattspråk, eller så använder de en del förkortningar eller förenklingar i sina texter för att ge mig det jag letar efter trots att jag uppmanade dem att försöka skriva så som de gör i klassrummet och enligt de normer som gäller när en text ska lämnas in för bedömning till läraren. Ett rättvisare resultat kunde möjligtvis ha uppnåtts

genom att analysera ett större urval av elevtexter som skrivits i deras vardagliga skolsituation under en längre tidsperiod och om jag analyserat texter som skrivits på dator.

Elevgruppen jag använde mig av var inte särskilt stor men gav trots det den bredd jag var ute efter såsom elever med olika etnisk bakgrund, starka och mindre starka elever, en jämn fördelning genusmässigt samt elever med olika sociala bakgrunder.

Jag satte samman min enkät utifrån fakta jag behövde få reda på och gjorde min textuppgift med utgångspunkt från vad jag trodde skulle kunna locka eleverna till att vilja skriva.

Textuppgifterna är utformade så att eleverna kan skriva både i dialogform eller som en liten berättelse.

Jag har också skrivit ett brev till elevernas föräldrar samt lärare där jag informerar om mitt syfte med enkäten samt att den besvaras anonymt och att även texterna är anonymiserade. Informationen jag kommer fram till i min undersökning behandlas konfidentiellt, vilket betyder att jag inte lämnar ut några namn på personer, skolor eller orter för att säkra anonymiteten för de inblandade personerna. Det är dessutom frivilligt att delta vilket både elever, föräldrar samt lärare informerats om.

Tre dagar innan jag genomförde min enkät och skrivuppgift åkte jag till skolan och lämnade informationen som skulle hem till elevernas föräldrar och gav brevet till elevernas lärare. Jag var dessutom inne i klassen och upplyste eleverna om vad jag behövde hjälp med. Jag berättade för dem om syftet med min undersökning och poängterade att det var frivilligt att delta.

5. Resultat

Jag presenterar här resultaten av min undersökning under var sin rubrik. Resultaten presenteras i diagramform med figurtext under.

5.1 Elevenkäten

Jag har valt att redovisa elevernas svar i stapeldiagram som anger antal elever. Killarna redovisas i den vänstra stapeln, tjejerna i den högra. Antalet elever som besvarade enkäten var

22 stycken varav 9 elever var killar och 13 elever var tjejer. Första frågan var om eleven var kille eller tjej vilket inte redovisas i ett stapeldiagram.

5.1.1 Frågor om mobilanvändandet

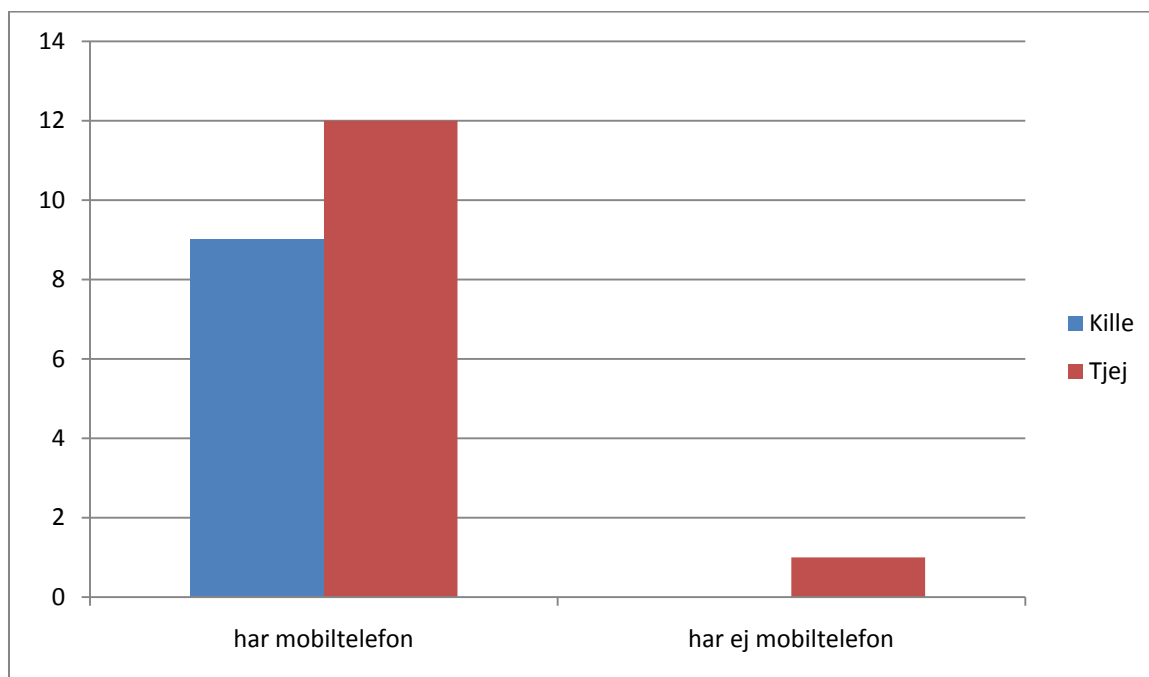

Fig. 1. Elevenkät, fråga 2. Har du en egen mobiltelefon?

Alla elever utom en tjej uppgav att de hade egen mobiltelefon. Tjejen som inte har tillgång till mobiltelefon deltar inte i följande frågor kring mobiltelefonanvändandet.

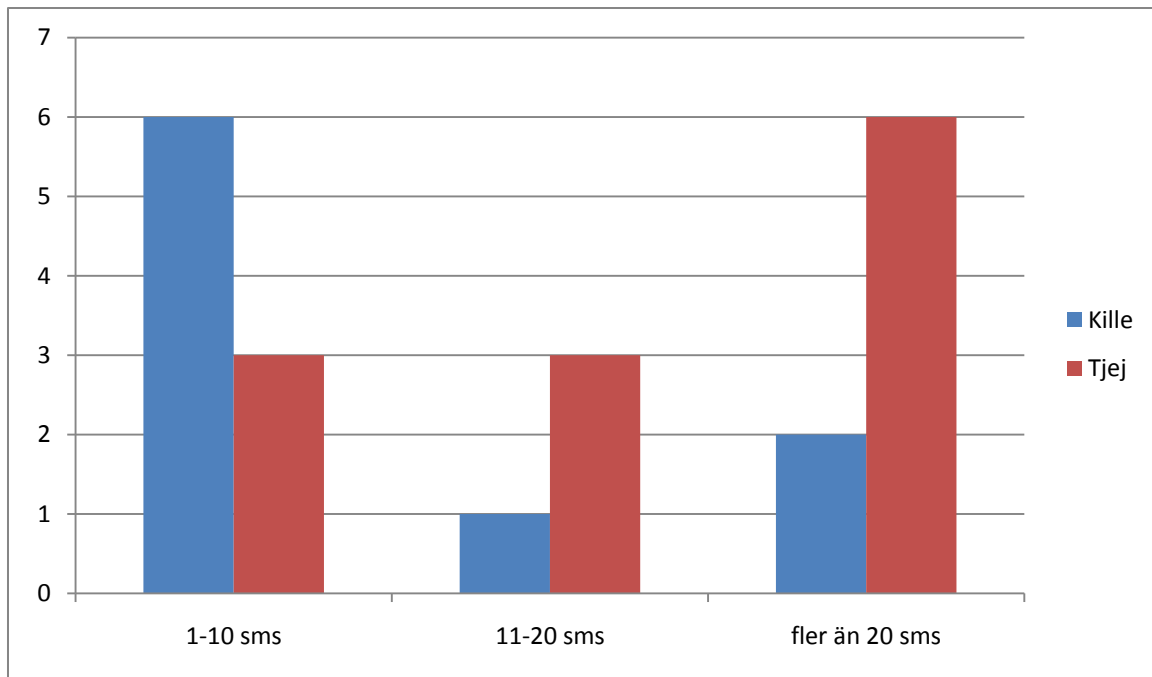

Fig.2 Elevenkät, fråga 3 Hur många sms skickar du om dagen?

De som skickar flest sms är tjejer – sex stycken tjejer och två killar skickar fler än tjugo sms om dagen, medan en kille och tre tjejer uppger att de skickar mellan elva och tjugo sms per dag och sex killar och tre tjejer uppger att de skickar mellan ett och tio sms om dagen.

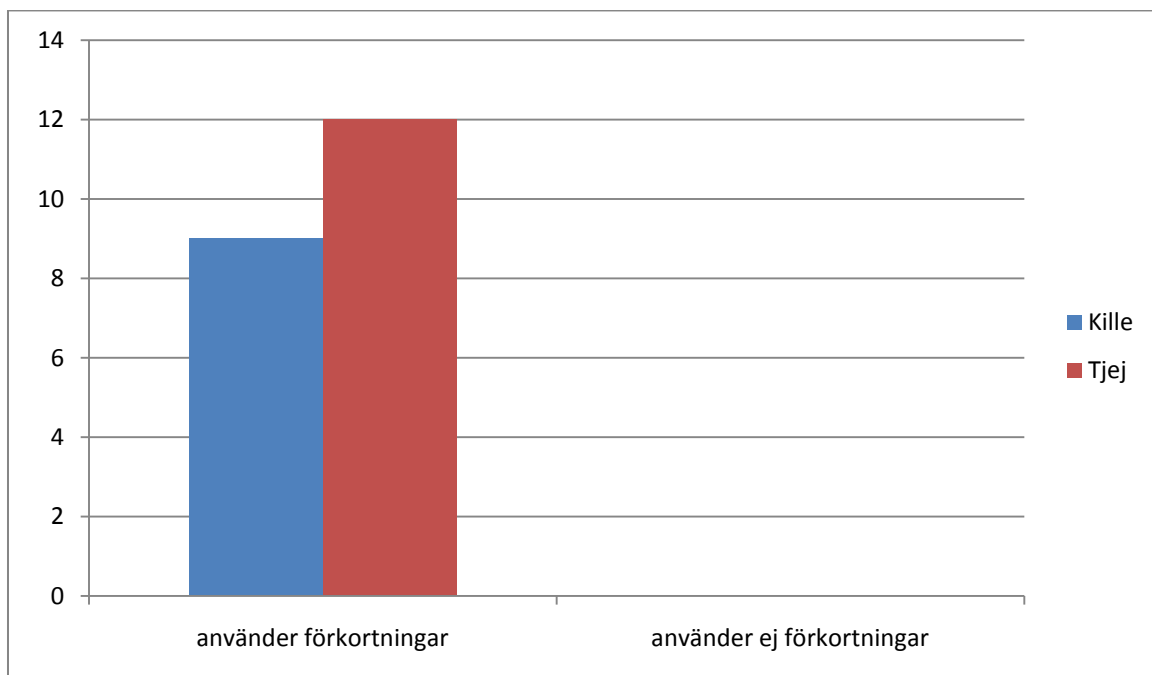

Fig.3 Elevenkät, fråga 4 Använder du förkortningar när du sms:ar?

Här uppger alla elever som har en mobiltelefon att de använder förkortningar när de sms:ar.

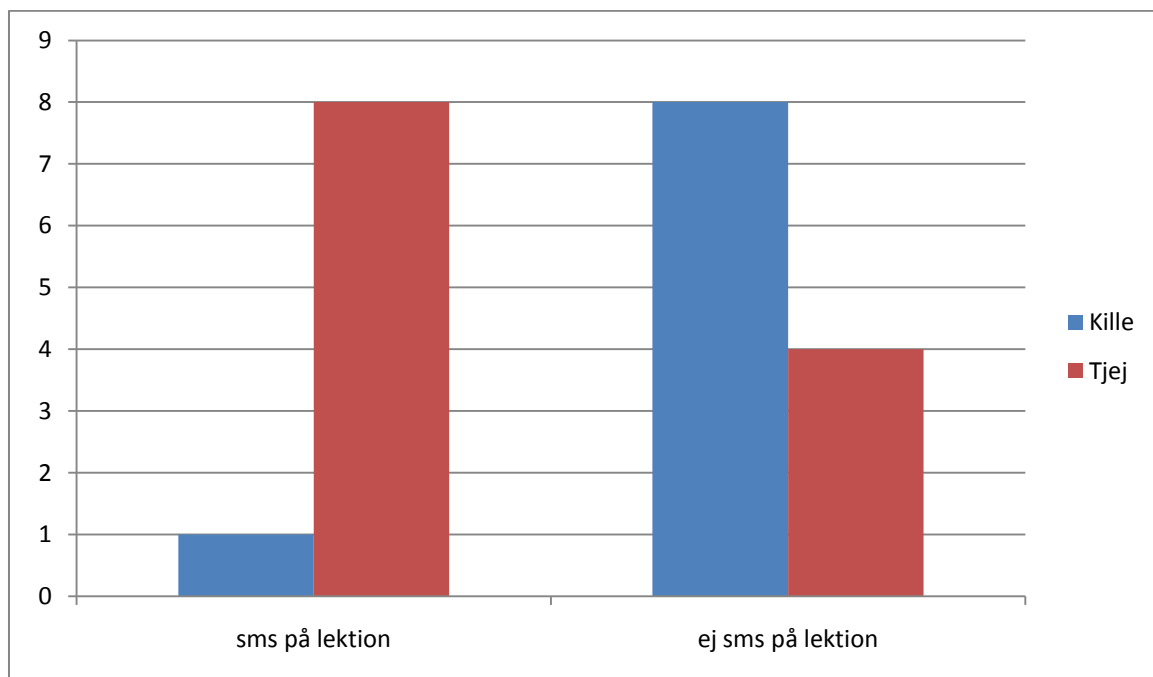

Fig.4 Elevenkät, fråga 5 Skickar du sms under lektionstid?

Tjejerna skickar flest sms under lektionstid – åtta av tjejerna och en av killarna uppger att de sms:ar under lektionstid medan åtta killar och fyra tjejer uppger att de inte gör det.

5.1.2. Frågor om datoranvändandet

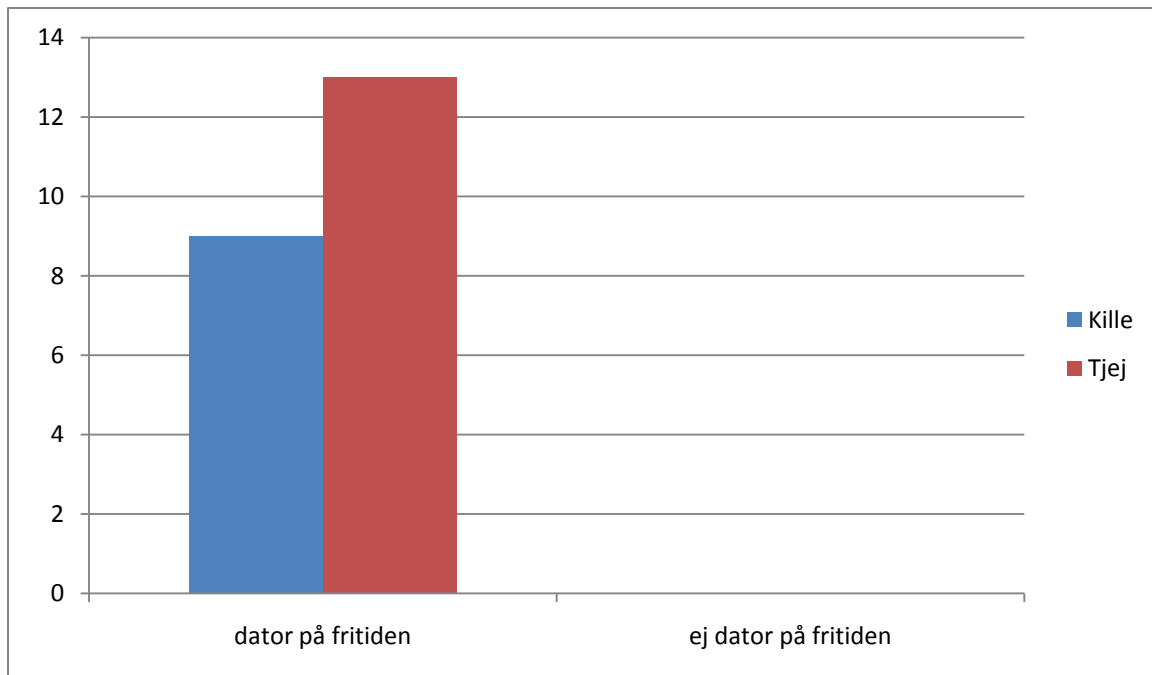

Fig.5, Elevenkät, fråga 6 Använder du dig av en dator på fritiden?

Samtliga elever uppger att de använder sig av en dator på fritiden.

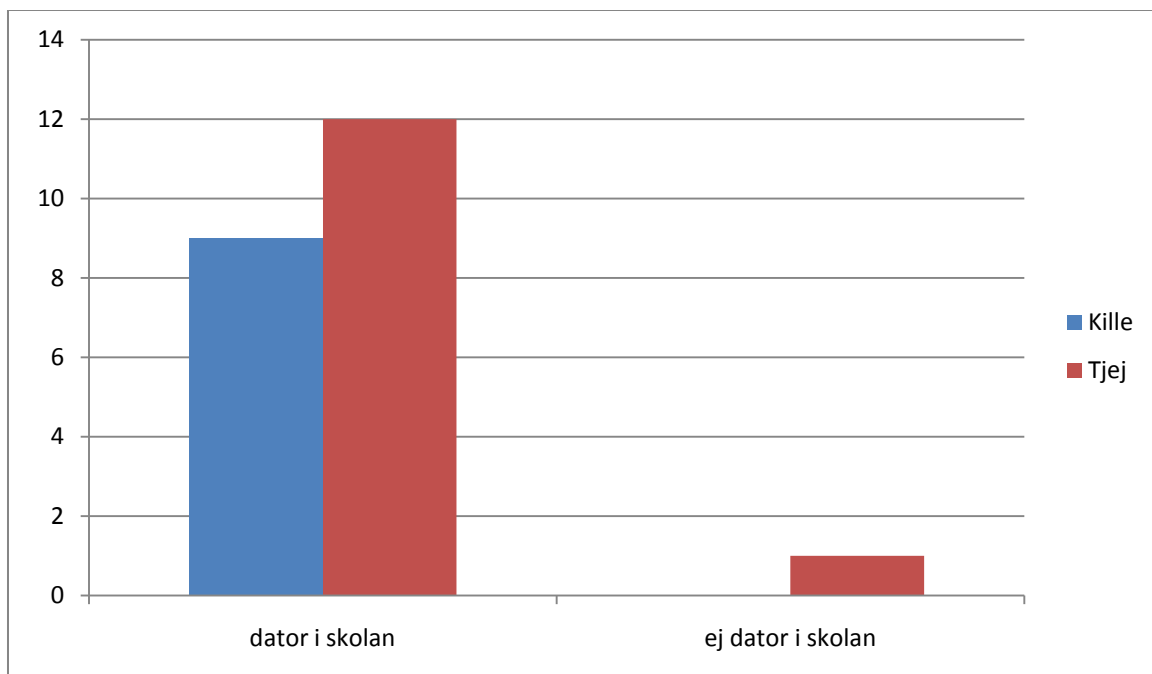

Fig.6 Elevenkät, fråga 7 Använder du dig av en dator i skolan?

Samtliga elever utom en tjej uppger att de använder dator i skolan. Att en tjej svarar att hon inte använder dator i skolan är förvånande eftersom datorer används i undervisningen.

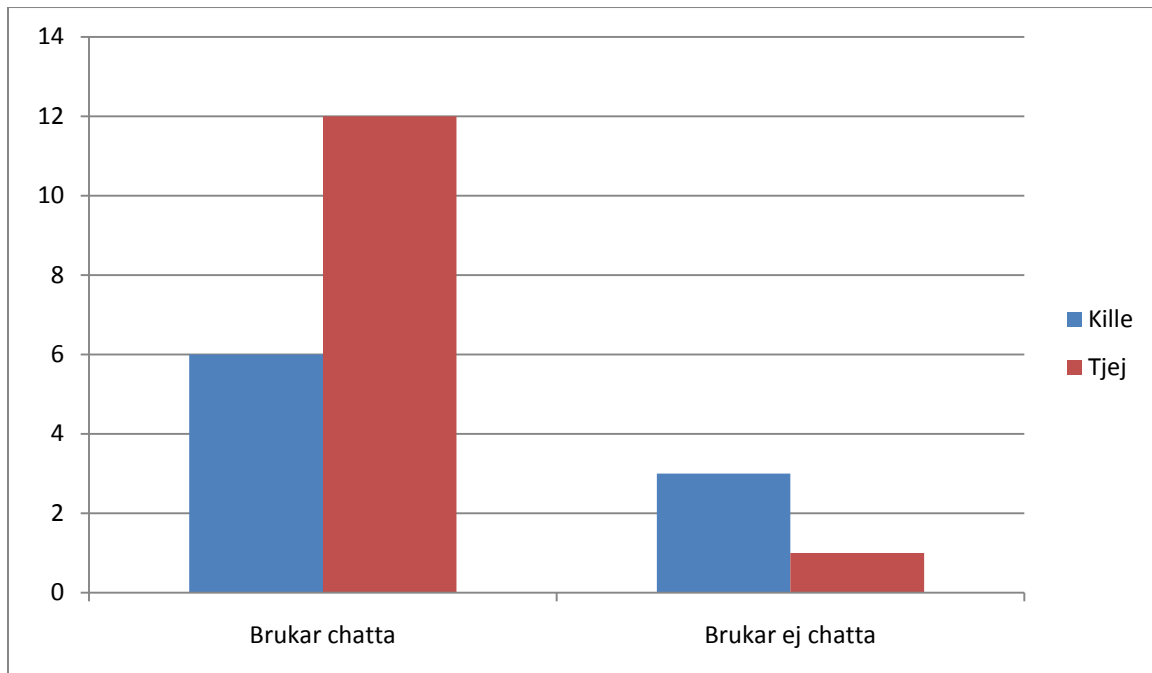

Fig. 6 Elevenkät, fråga 8 Brukar du chatta?

Sex killar och tolv tjejer uppger att de brukar chatta medan tre killar och en tjej uppger att de inte brukar göra det. De fyra som inte brukar chatta deltar inte i följande frågor om chattvanor.

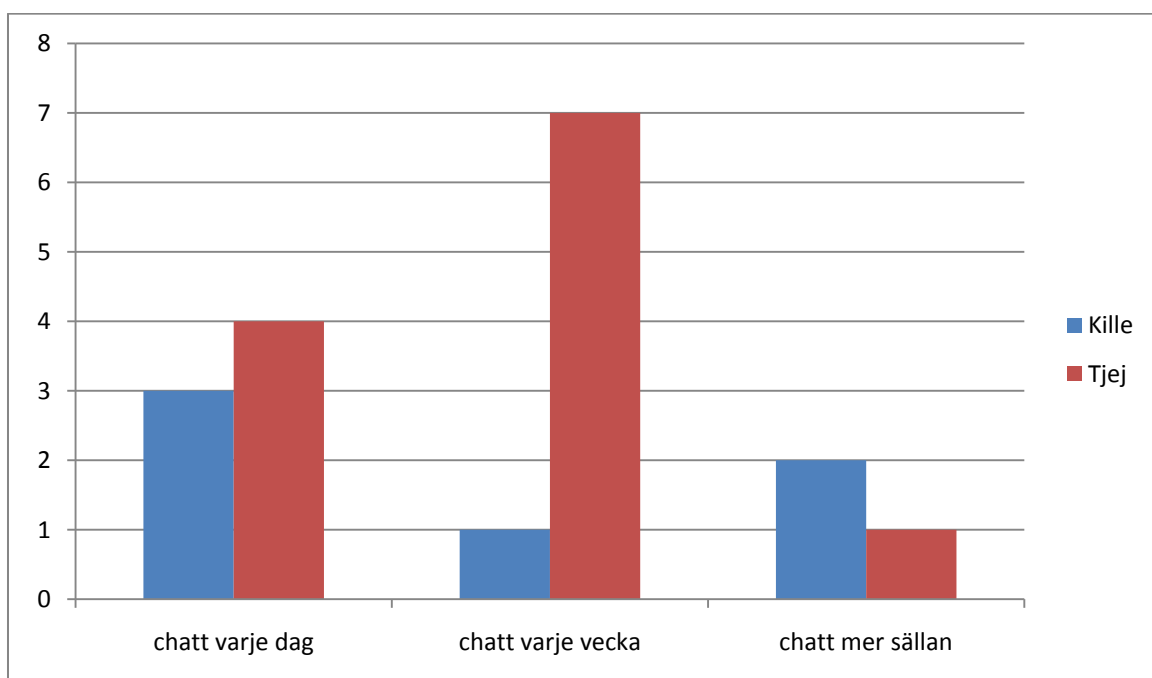

Fig.8 Elevenkät, fråga 9 Hur ofta chattar du?

Tre killar och fyra tjejer uppger att de chattar varje dag, en kille och sju tjejer uppger att de chattar varje vecka och två killar och en tjej uppger att de chattar mer sällan.

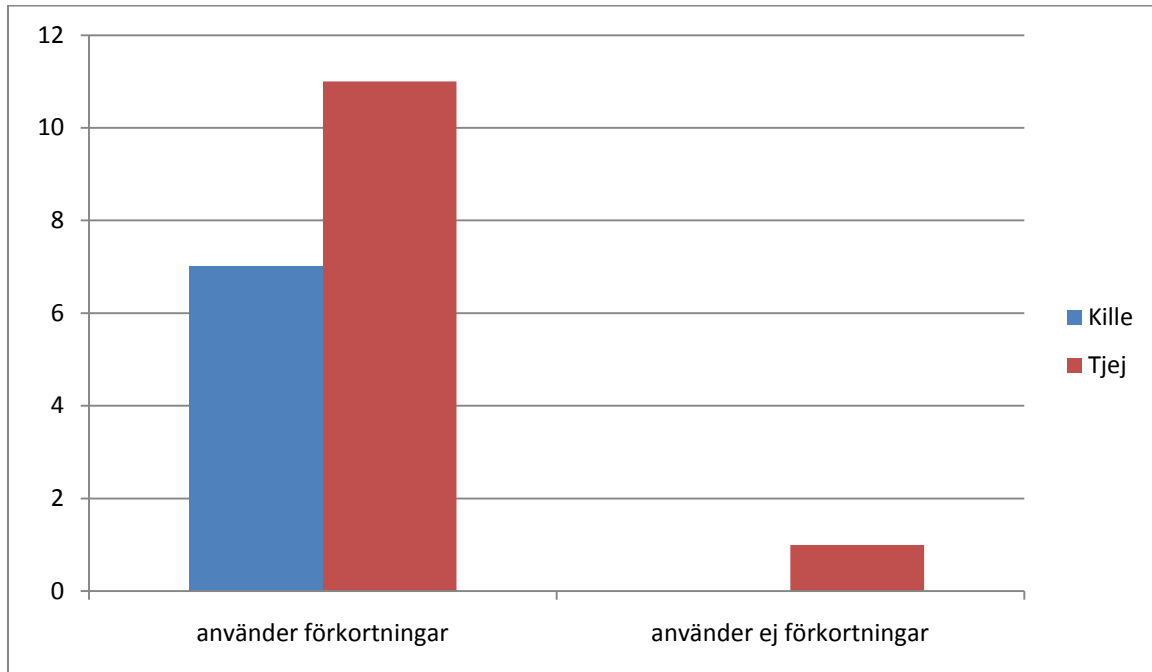

Fig.9 Elevenkät, fråga 10 Använder du dig av förkortningar när du chattar?

Här uppger sju killar och elva tjejer att de använder sig av förkortningar när de chattar medan en tjej uppger att hon inte gör det.

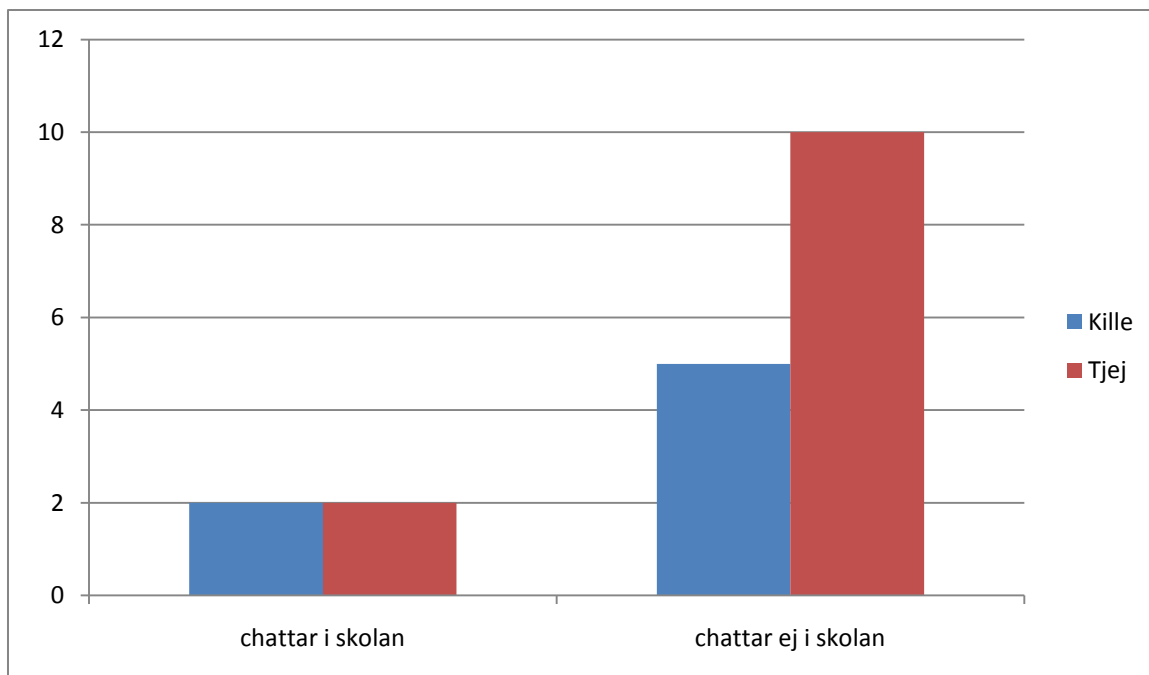

Fig.10 Elevenkät, fråga 11 Chattar du i skolan?

Här uppger två killar och två tjejer att de inte chattar i skolan medan fem killar och tio tjejer uppger att de chattar i skolan.

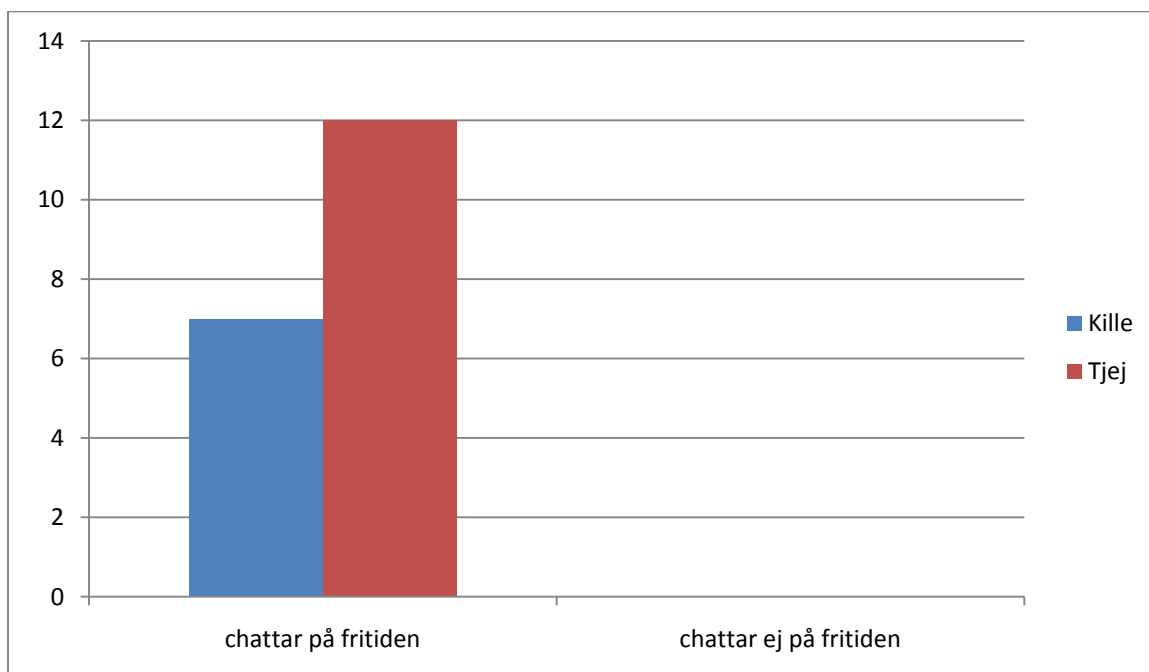

Fig.11 Elevenkät, fråga 12 Chattar du på fritiden?

Samtliga sju killar och tolv tjejer uppger att de chattar på fritiden.

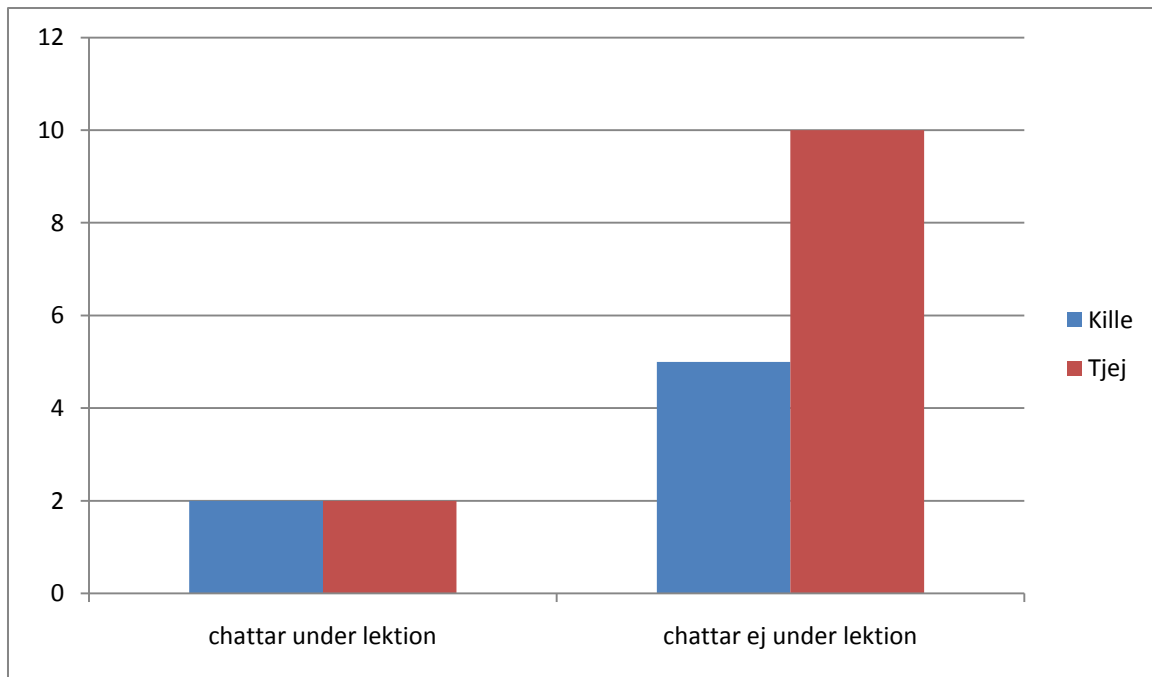

Fig.12 Elevenkät, fråga 13 Chattar du under lektionstid?

Två killar och två tjejer uppger att de chattar under lektionstid medan fem killar och tio tjejer uppger att de inte chattar under lektionstid.

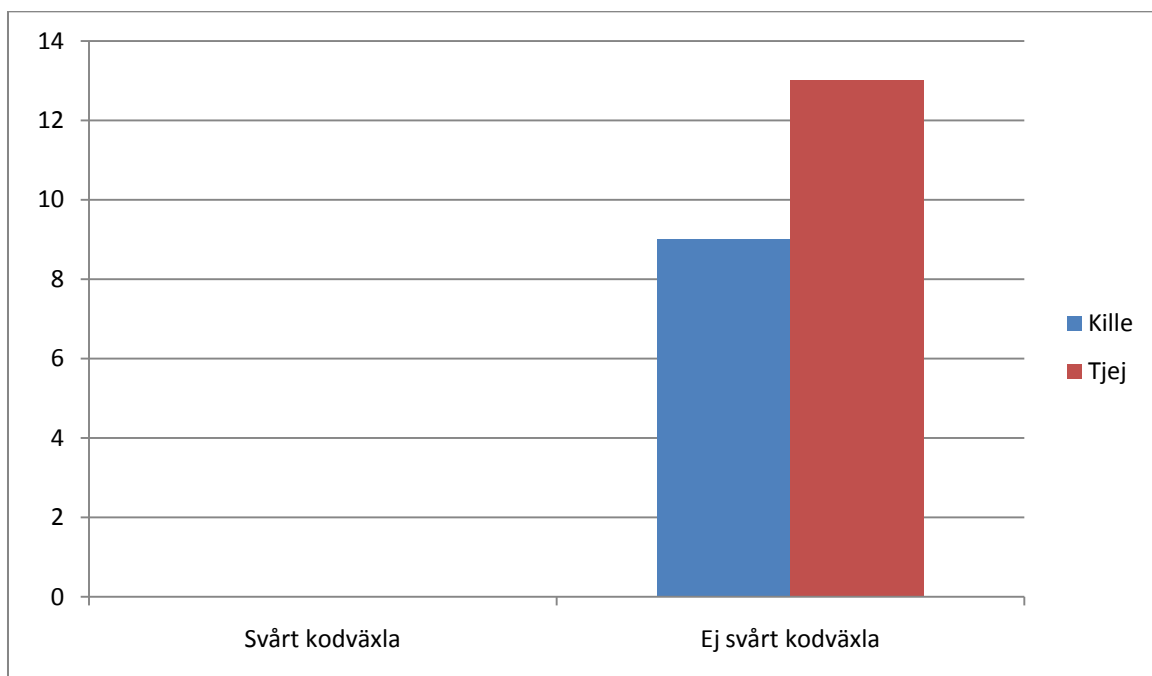

Fig.13 Elevenkät, fråga 14 Upplever du att du har svårigheter med att växla från sms - och chattspråk och de förkortningar man skriver där till att skriva korrekt i olika texter du ska skriva i skolan?

På frågan om eleven själv upplever sig ha svårt att kodväxla så upplever ingen enda av de tjugotvå eleverna att de har svårt med det.

5.1.3 Sammanfattning, elevenkäten

Antalet elever som besvarade min enkät var tjugotvå stycken varav nio elever var killar och tretton elever var tjejer. Samtliga elever utom en flicka uppgav att de hade en egen mobiltelefon och samtliga elever har tillgång till en dator hemma vilket är talande för hur utbredd användningen av både mobiltelefoner och datorer är bland skolungdomarna i dag. Tillgång till både mobiltelefon och dator verkar vara näst intill ett måste för dagens ungdomar och dessa tekniska apparater innehar kommunikationsfunktionerna sms och chatt som ungdomarna uppenbarligen attraheras av. Det är tjejerna som både skickar flest sms per dag och som chattar mest vilket visar att de är de mest kommunikativa när det gäller att kommunicera skriftligt.

Alla elever som har en mobiltelefon använder förkortningar när de sms:ar och alla elever som chattar förutom en tjej använder sig av förkortningar i chatten. Detta påvisar ett utbrett användande av förkortningar i ungdomarnas privata skrivsituationer och att näst intill alla elever uppenbarligen är förtrogna med detta nya skriftspråk samt dess normer. Det är många elever som chattar, men inte riktigt alla. Tre killar och en tjej uppger att de inte chattar vilket visar att eleverna använder datorn till andra aktiviteter som inte togs upp här.

Mitt syfte med att fråga om elevernas användande av sms och chatt under lektionstid var att se om en sådan utbredd vana möjligen kan störa kodväxlingen. Här uppgav åtta av tjejerna och endast en av killarna att de skickar sms under lektionerna medan två tjejer och två killar uppgav att de chattar under lektionstid.

Att en tjej uppgav att hon inte använder dator i skolan var förvånande då eleverna har tillgång till datorer under vissa lektioner. Orsaken till detta svar kan ju vara att elevens svar syftade på datoranvändning utanför själva skolarbetet, såsom att surfa, chatta och mejla för skoj skull.

En stor del av eleverna chattar och många av dem chattar om inte dagligen så varje vecka och många chattar även i skolan även om de flesta inte gör det på lektionstid. Detta visar att chattandet är vanligt förekommande och att chattandet liksom sms:andet upptar en stor del av elevernas kommunicerande och skriftspråkande. På frågan om eleven själv upplever sig ha

svårt att kodväxla så upplever faktiskt ingen enda av de tjugotvå eleverna att de har svårt med det. Jag använde inte ordet kodväxla i min enkät då jag var lite osäker på om eleverna var bekanta med det uttrycket, så därför använde jag istället uttrycket att växla mellan sms - och chattförkortningar och korrekt skrivande i skolan för att utesluta förvirring.

5.2 Textuppgiften

Jag har gjort en analys av textuppgiften samt ställt samman ett diagram som ska tydliggöra resultatet av de fem utvalda texterna samt ett diagram där jag redovisar avsaknad av interpunktion, förekomsten av engelska ord, typiska sms-och chattförkortningar samt smilisar från samtliga textuppgifter.

5.2.1 Analys av textuppgiften

I textuppgiften var mitt syfte att se om det fanns spår av sms – och chattspråket i de texter eleverna producerar. Det jag studerade var om det fanns förkortningar, avsaknad av interpunktion, smilisar samt förekomst av engelska ord. Jag hade med en lista på olika förkortningar där eleverna även kunde skriva in sina egna förkortningar för att kunna ha möjlighet att spåra förekomsten i texterna. Eleverna skrev sina texter för hand, vilket skulle kunna inverka på att det förekom väldigt få förkortningar och smilisar. En av eleverna påpekade själv att detta gjorde att hon skrev annorlunda än hon kanske skulle gjort annars, men det vanligaste är ju ändå att eleverna skriver för hand i skolan då tillgången till datorer i skolan där mina respondenter går är begränsad.

Det förekommer inga större tecken på svårigheter med kodväxling i elevtexterna. De spår jag har hittat flest av är avsaknaden av interpunktion vilket förekommer mer frekvent än andra tecken i texterna.

Jag har valt ut fem olika elevtexter av de 22 jag samlat in för att visa här och dessa elevtexter bedömer jag vara representativa för alla elevtexterna. Jag fick med texter från alla de tre olika bilderna, både längre och kortare texter samt från både killar och tjejer.

Elevtext 1. Bild: Phineas och Ferb.

-Mamma, mamma! Du måste komma

-Men vad är det nu da?

-Men du måste se vad dom har gjort!

-Men har vi inte pratat om det här?

-Jo, men kom

-Okej da

-Kolla mamma!

-Ja? Dom sitter och pratar

-Men! Men! Men!

Eleven som skrivit elevtext ett använder inga förkortningar eller engelska uttryck, men missar interpunktion på rad ett, fem, sex och åtta.

Elevtext 2 Bild: Schäferhundar och katt

Det var en gång en tjej-katt som bodde på en gård.

På gården fanns väldigt många kill-hundar, dessa hundar tyckte om tjej-katten. Dag ut och dag in stira dom på henne. Katten tänkte att dom stirra så för att dom var kära.

En dag när bonden hade gett sig iväg för att handla fick katten nog så hon gav sig iväg och rymde.

Den kvällen kunde hon inte sova och kände sig ensam.

Då gick det upp för henne att hon ska vara glad över att det finns någon som tycker om henne så hon gav sig hem igen och efter det så pratade hon med hundarna varje dag och alla blev vänner.

Eleven som skrivit elevtext två använder inga vanliga sms - och chattförkortningar eller engelska uttryck och missar ingen interpunktion. Däremot så skriver eleven stira istället för stirrade men det är inget eleven uppgett vara en förkortning i sin sms-och chattordlista.

Elevtext 3. Bild: Phineas och Ferb.

Vad gör ni grabbar/mom

Inget vi bara chillar /barn

Jag och mamma åker till affären /Dad

Okej hej då / barn

Hej då / mom / dad

Eleven som skrivit elevtext tre använder sig av flera engelska uttryck: mom, chillar, dad och missar interpunktionen på varje rad. Dock förekommer inga vanliga sms - och chattförkortningar.

Elevtext 4 Bild: hund och telefonlur.

-Tja, vad gör du

- Inget, du då.

- Jag sitter och pratar med dig. Men inget.

- Okej. Men skulle du följa med på bion imorgon.

- Jag tror det, men jag vet inte.

- Ja, ja. Men vi syns i skolan i morgon

- Ja. Hej då

- Hej då

Eleven som skrivit elevtext 4 har med både en sms-och chattförkortning: tja och missar interpunktion på rad ett, sex, sju och åtta. Inga engelska uttryck förekommer.

Elevtext 5 Bild: hund och telefonlur.

Hunden: tjena Vgd?

Katten: Inte Så Mycket DD?

Hunden: Jag Ska äta Snart

Katten: Okej Vad trevligt Vad äter du?

Hunden: Korv rå korv

Katten: Okej men egentligen är det väll lite konstigt att vi pratar Med varann Vi kan ju inte prata

Hunden: Ne just det ja hej då

katten: hej då

Eleven som skrivit elevtext fem använder sms - och chattförkortningarna *Vgd* (som betyder vad gör du) och *DD* (som betyder du då) samt har utelämnad interpunktion på ett flertal ställen. Den enda interpunktion som eleven har med är frågetecken, men missar både punkt och kommatecken. Inga engelska ord förekommer.

5.2.2 Sammanfattning textuppgiften

Jag börjar med att visa ett diagram på de sms-och chattspråksinverkningar jag fann i samtliga elevtexter.

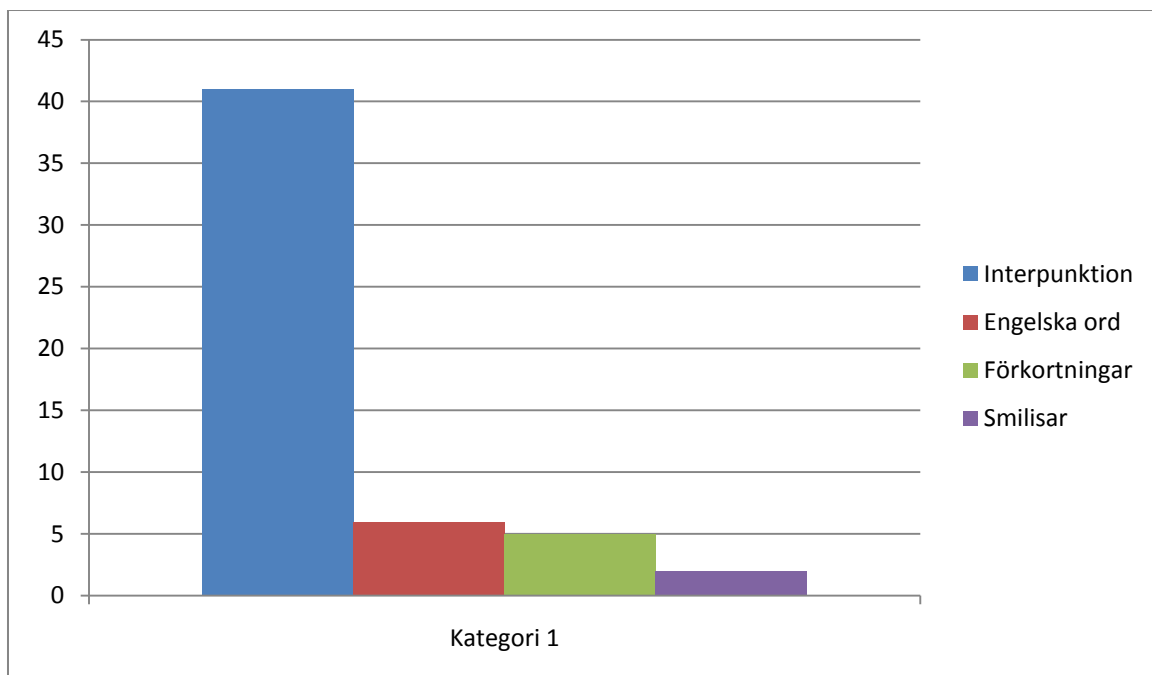

Fig. 14. Samtliga elevtexter

Den sms-och chattspråkspåverkan jag såg i samtliga 22 elevtexter presenteras här i ett stapeldiagram. Det vi kan se är att interpunktionen är överrepresenterad och förekommer 41

gångar, engelska ord förekommer sammanlagt sex gånger, förkortningar förekommer fem gånger och slutligen så visas att det återfinns två smilisar i texterna.

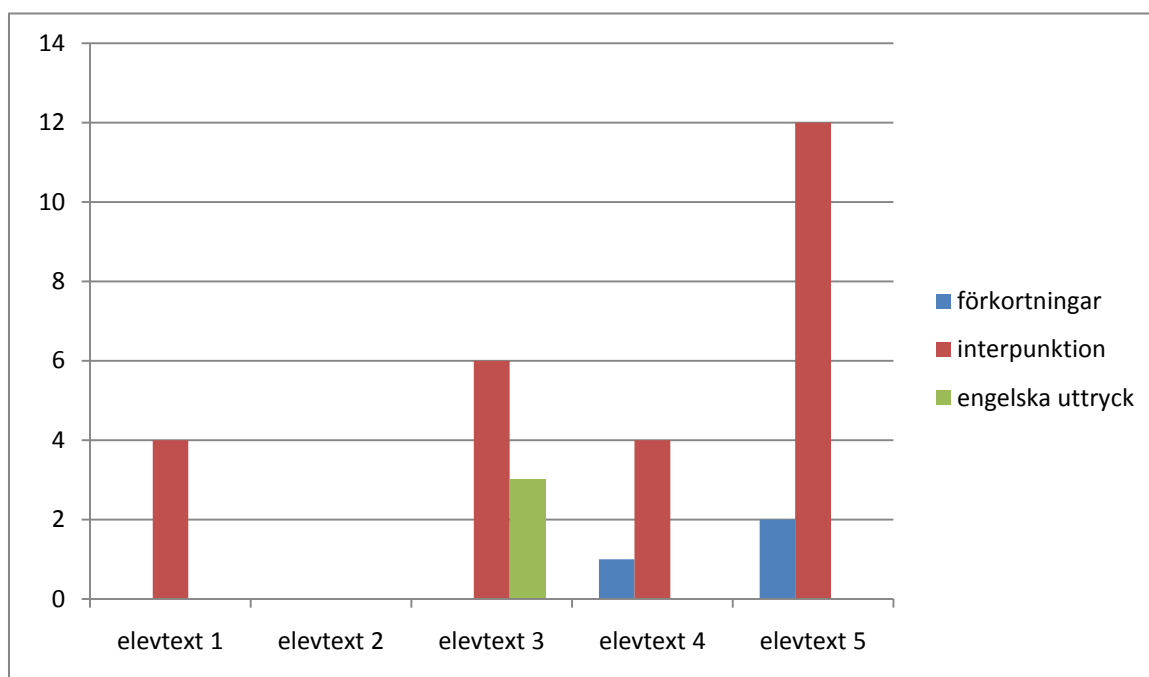

Fig.15 De fem utvalda elevtexterna.

Vänster stapel visar förkortningar, mittenstapeln visar interpunktionen och högra stapeln visar engelska uttryck.

I samtliga elevtexter utom text två förekom avsaknad av interpunktion i olika stor utsträckning och i två av fem texter förekom förkortningar. I elevtext tre återfanns de enda spåren av engelska uttryck. Det förekom inga smilisar i de utvalda elevtexterna, därav avsaknaden av stapel för det.

Det finns spår av antingen förkortningar, avsaknad av interpunktion eller engelska ord i alla elevtexter även om förekomsten är relativt liten. Eleven som skrivit elevtext ett använder inga förkortningar eller engelska uttryck alls, men missar interpunktion på fyra rader. Då avsaknaden av interpunktion inte förekommer frekvent så visar det enligt min mening att det inte är något stort problem och att eleven ändå behärskar detta.

Eleven som skrivit elevtext två använder sig inte av de vanligt förekommande sms - och chattförkortningarna eller engelska uttryck och missar heller ingen interpunktion. Däremot så skriver eleven stirra istället för stirrade men uppger inte detta som en sms-och chattförkortning och därför finns inte den med i stapeldiagrammet.

Eleven som skrivit elevtext tre använder sig av flera engelska uttryck i sin text såsom: mom, chillar, dad samt missar interpunktionen på varje rad. Dock förekommer inga av de vanliga sms - och chattförkortningarna. De engelska uttrycken kan möjligen härröra från att bilden är från ett barnprogram som visas på tv både med svenskt och engelskt tal och det kan ha påverkat eleven när denne skrev dialogen. Eleven uppvisar dock viss svårighet med kodväxlingen och tillhör de elever som både sms:ar och chattar under lektionstid.

Eleven som skrivit elevtext 4 har med både en vanligt förekommande sms-och chattförkortning: tja, en förenklad mening på rad tre och missar interpunktion på fyra rader. Inga engelska uttryck förekommer dock. Eftersom eleven klarar av interpunktion för övrigt så verkar eleven inte ha några större problem med kodväxlingen. Denna elev tillhör de elever som sms:ar under lektionstid.

Eleven som skrivit elevtext fem använder sig av sms - och chattförkortningar och har utelämnad interpunktion på ett flertal ställen. Den enda interpunktion som eleven har med är frågetecknet, men missar både gällande punkt och kommatecken. Versaler mitt i meningen kan tyda på att interpunktionsreglerna är lite otydliga. Eleven använder sig inte av några engelska ord. Denna elev både sms:ar och chattar under lektionstid.

Antalet förkortningar var inte så vanligt förekommande i elevtexterna, användandet av engelska ord förekom endast i en elevtext men avsaknad av interpunktion förekom däremot i flertalet texter. Det är svårt att veta om avsaknaden av interpunktion beror på bristande kunskap eller påverkan av sms-och chattandet där man många gånger utelämnar både interpunktion och versaler.

De elever som sms:ar och chattar mycket på lektionstid uppvisar en tendens till att ha något svårare för att kodväxla genom att brista i framför allt interpunktionen, men har även med en del andra spår såsom engelska uttryck och förkortningar.

När det gäller typiska förkortningar och engelska ord så kan dessa ha levererats av eleverna då min intention var att se påverkan av sms och chatt i elevtexterna och att en del elever gav mig det jag sökte trots att jag informerade dem om att skriva en skoltext som kan lämnas in för bedömning, men orsaken kan ju naturligtvis också vara att eleverna inte är helt medvetna om att de använder sig av sms-och chattspråk, att de inte riktigt klarar av att kodväxla.

6. Diskussion

Syftet med min undersökning är att öka min kunskap om hur sms: andet och chattandet påverkar klassrumssvenskan på högstadiet, att se huruvida eleverna har svårare att kodväxla om de sms:ar och chattar under lektionstid och/eller på fritiden. Jag var övertygad om att jag skulle se en hel del påverkan i elevernas texter samt att eleverna själva skulle tycka att det var besvärligt att kodväxla, speciellt för de som gärna både sms:ar och chattar på lektionerna så fort tillfälle ges. Anledningen till att jag trodde mig kunna se dessa spår i elevtexterna var att jag under min utbildning sett en del förkortningar och engelska ord i de texter som producerats av elever för bedömning av lärare. Jag blev därför mycket förvånad över resultatet på textuppgiften som faktiskt visar relativt lite spår av sms-och chattspråksinverkan. Att jag hittade så lite spår av sms-och chattspråket i elevtexterna kan bero på att situationen till viss del var styrd genom att eleverna skrev för hand istället för på dator och av att jag mycket noggrant förklarade syftet med min undersökning. Resultatet hade troligen också blivit mer objektiv om jag hade använt mig av ett större urval elevtexter som skrivits under en längre tidsperiod i elevernas vardagliga skolsituation och som dessutom skrivits både för hand och på dator.

6.1 Diskussion kring enkätundersökningen

Att eleverna är flitiga skribenter framkommer tydligt i min enkätundersökning. Språket har en stor betydelse för en människas identitet och mobiltelefonen har blivit en symbol för eleverna genom sina tekniska möjligheter som kan förstärka elevernas identitet och samtidigt tillåter att eleverna kan kommunicera oberoende av vad de gör eller var de är. Alla elever utom en har en egen mobiltelefon och alla elever med mobiltelefon skickar sms. Det är framför allt tjejerna som är mycket aktiva sms:are och som skickar flest sms per dag. De som skickar flest sms under lektionstid är också just tjejerna. Alla elever uppger att de använder förkortningar när de sms:ar. Alla elever uppger dessutom att de använder sig av en dator på fritiden och alla elever utom en uppger att de använder sig av en dator i skolan. Jag förmodar dock att eleven som svarade nej på frågan om de använder dator i skolan missförstod frågan eftersom datorer används en hel del i undervisningen. Troligen syftade elevens svar på att eleven inte använder datorn i skolan för chattande och annat som inte tillhör skolarbetet. Arton av eleverna uppger att de brukar chatta och de flesta chattar om inte varje dag så oftast varje vecka och då

använder sig alla utom en av eleverna av förkortningar. De flesta eleverna chattar dock inte i skolan och inte under lektionstid vilket kan bero på att de under lektioner med datoranvändning ändå är ganska kontrollerade och behöver ägna sig åt skoluppgifterna. Alla elever som uppger sig chatta, chattar på fritiden. Ingen av eleverna anser sig ha svårt för att kodväxla, vilket jag faktiskt kan hålla med om efter den här undersökningen, eftersom ingen av eleverna uppvisar stora problem med det. Den uppfattningen stöds dessutom av att eleverna i Hård af Segerstad och Sofkova Hashemis undersökning även de uppgav att de inte ansåg sig ha svårt med kodväxlingen.

Eleverna idag är flitiga både sms - och chattanvändare och de kommunicerar ständigt både på fritiden och i skolan, och i Hård af Segerstad och Sofkova Hashemis undersökning uppgav eleverna där att de skrev olika i skolan och fritiden. Språket har alltid i alla tider förändrats och förenklats och utvecklingen av språket fortsätter och framför allt våra ungdomar är språkligt kreativa och i hög grad delaktiga i den språkliga utvecklingen. Språknormerna tydliggörs av att någon bryter mot dem och vi har olika normer för olika språkliga sammanhang, vilket Telemann påpekar. De olika normerna ger också en upplysning om den som använder språket och sms - och chattspråk har mer eller mindre blivit ett ungdomsspråk. Ungdomarna idag växer upp i ett mediasamhälle med såväl datorer och som mobiltelefoner som en del av vardagen. För dem är detta självklarheter och den hastiga utvecklingen gör att ungdomarna utvecklas så snabbt inom denna teknik att skillnaderna mellan dagens ungdomar och vuxna är stora. Det är kanske snarast så att det är vi vuxna som är problembärarna i denna diskussion kring sms - och chattspråkets inverkan på det svenska språket? Vi vuxna kan inte alltid hantera dessa språkliga normer lika bra som ungdomarna och är inte alltid lika duktiga på att använda oss av tekniken i olika sammanhang. Är det kanske därför som vuxna både i och utanför skolan är oroade över ungdomarnas språkbruk i sms - och chattsammanhang? Jag anser det troligt att detta kan skapa en rädsla hos skolans vuxna som därmed blir oroliga för att låta eleverna experimentera med tekniken i skolan eftersom de själva sällan till fullo förstår sig på den och då även ser språknormerna i det sammanhanget som något farligt då okunskapen kring dessa är stor. Det hämmar troligen skolans ambition att ge eleverna en kreativ dataupplevelse i undervisningen. Istället för att se mobiltelefoner och datorer som roten till elevernas skrivproblem i skolan så borde vi integrera dem bättre i undervisningen och lära eleverna att använda dem kreativt. Eleverna visar ju att de är medvetna om när de ska använda de olika språkliga normerna och därmed om vad som är passande i en sms – eller chatttext kontra en skoltext.

6.2 Diskussion kring textuppgiften

Det är inte så stora kodväxlingsproblem som uppmärksammats i min undersökning och de allra flesta eleverna uppvisar inga frekventa problem med vare sig förkortningar eller engelska uttryck vilket går stick i stäv med Hård af Segerstad och Sofkova Hashemis undersökning där det förekom en del förkortningar som kommer sig av sms och chatt. Det är endast interpunktionen som vissa elever har en del mer frekventa problem med i min undersökning och det är de elever som uppger att de sms:ar och chattar under lektionstid som då uppvisar tydligaste avsaknaden av interpunktion. Jag hade nog förväntat mig fler engelska uttryck, fler förkortningar och även smilisar vilket enbart förekom i två av elevtexterna, troligen beroende på att det inte skrivs lika ofta för hand även om det förekommer. Att jag hade förväntat mig fler engelska uttryck beror på att tekniken anglifierar språket och att vi genom internetanvändandets sökande på webben möter mycket engelska ord. Att jag förväntade mig möta fler förkortningar beror på att eleverna är mycket aktiva sms:are och chattare där det gäller att fatta sig mycket kort, men det förekom trots det förvånansvärt lite förkortningar i texterna och de få som fanns kan ju teoretiskt sett ha hamnat där genom att eleverna ville ge mig det de förstod att jag sökte. Att jag inte såg så många tecken på sms-och chattspråket i elevtexterna bekräftar det som Hård af Segerstad och Sofkova Hashemis undersökning uppvisar, där det inte heller förekom så många förkortningar.

De elever som sms:ade och chattade under lektionstid var dock överrepresenterade när det gäller avsaknad av interpunktion vilket visar att det kan vara svårare för dessa elever att kodväxla då de oftare än andra är upptagna av ett annat skriftspråkande än skolsvenskan. Eleverna blir uppenbart mer påverkade i sitt skrivande av det de sysslar med under lektionstid än av sina fritidsaktiviteter.

6.3 Sammanfattning

Eleverna växer upp i ett mediasamhälle där dator och mobiltelefon är en del av vardagen och ungdomarna utvecklas snabbt inom denna skriftspråksgenre. Eleverna kodväxlar dagligen och använder ständigt en uppsjö av olika språkliga normer. I det stora hela så sker detta utan större svårigheter och eleverna klarar av att använda olika språkliga stilar vid rätt tillfällen. I dag är det ett krav att kunna kommunicera inom olika genre och olika kulturella texter. I skolan måste eleverna därför få kunskap om de olika genrer som finns samt få tillägna sig en språklig medvetenhet.

Ungdomar i alla tider har ju haft ett behov av att testa gränser och utforska okända områden och idag är det den nya tekniken som står för det okända rummet som utforskas. Tekniska innovationer har alltid omgärdats med varningar för att folket leds i fördärvet och även i dag ser vi dessa tendenser då det allmänt anses att sms - och chattspråket leder till sämre prestationer i skrivandet. Det är enligt utfallet i min undersökning dock tämligen osannolikt att sms - och chattspråket skulle skada det svenska skriftspråkandet, vilket även får visst stöd hos Olle Josephson som påpekar att även om språket påverkas starkt av teknikutvecklingen så påverkas det inte i så stor utsträckning som vi kan tänkas tro. Jag ser det faktiskt snarare som en tillgång att våra elever idag ägnar en stor del av dagen åt att skriva inom något av de medier som finns men de behöver få tillägna sig en djupare kunskap om olika skriftspråksnormer för att eliminera all påverkan av sms - och chattspråket i skolsvenskan. Även Hård af Segerstad och Sofkova Hashemi påpekar vikten av att ha sin grund i standardspråkliga normer och att eleverna måste lära sig dessa.

En orsak till de spår som generellt förekommer i elevernas texter kan enligt min åsikt vara att när det gäller att skriva snabbt eller kortfattat så är eleverna inte lika noggranna med stavningen och interpunktionen och man blandar kanske svenska och engelska uttryck. I en chatt så förkortar man ord, man förenklar sitt språk för att hinna säga det man vill och i ett sms så ska man försöka få med så mycket som möjligt i ett begränsat utrymme. I exempelvis en chatt så finns det normer för hur man skriver liksom det finns det i skolmiljön och jag upplever att eleverna ändå i stor utsträckning anpassar sitt skrivande efter gällande normer. Avsaknaden av interpunktion och användandet av versaler eller uteslutandet av dem beror inte som hos mindre barn på att ungdomarna saknar lingvistisk kompetens utan på att det i datormedierad kommunikation inte är lika viktiga detaljer utan det är själva kommunikationen som är central, vilket styrks av Hård af Segerstad och Sofkova Hashemis undersökning. Eleverna producerade i min undersökning sina texter under viss tidspress, och de hade även syftet med min undersökning i åtanke. Jag tror att just detta påverkade eleverna en del

eftersom avsaknaden av interpunktion och användandet av versaler inte var konsekvent, men trots denna lilla påverkan så behöver vi i skolan se till att eleverna blir än mer medvetna om de olika normer som finns.

Svenskämnet har som sin uppgift i skolan att ge eleverna möjligheter att både använda och utveckla sin förmåga att bland annat läsa och skriva. Att elevernas språkförmåga har stor betydelse för allt arbete i skolan och att skolan i sin undervisning i svenska ska förmå eleverna att utveckla sin fantasi och skapelselust med hjälp av språket både självständigt och tillsammans med andra är troligtvis ingen nyhet för någon. Eleverna ska dessutom utveckla en språklig säkerhet i skrift för att våga skriva i olika sammanhang och de ska också lära sig att använda datorn som hjälpmedel vid sitt skrivande. Det är enligt min åsikt ett ypperligt tillfälle att på ett konstruktivt och kreativt sätt använda sig av elevernas vilja att skriva sms och att skriva i chatten då de ju faktiskt gör precis det som det står skrivet i kursplanen i svenska: de utvecklar sin fantasi och skapelselust, de använder datorn i sitt skrivande, de utvecklar en språklig säkerhet – för med största sannolikhet så lär sig eleverna att kodväxla utan större problem, de både läser och skriver i olika sammanhang – både själva och tillsammans med andra.

Det teknikberoende språket kräver dock genrekunskap hos användarna. Eleverna ska anpassa sitt skrivande och språk efter mottagaren och de ska anpassa språkbruket efter skriftmediet. Det viktigaste för den som skriver sms och chattar är innehållet och att det är begripligt för mottagaren och man väljer därmed att spara tid, ansträngning och även utrymme framför att ägna sig åt skrivregler. Vi kan se vissa spår av sms - och chattspråket i skolsvenskan och en utmaning för skolan blir att skapa en undervisningssituation där vi använder elevernas kunskaper i de olika skriftspråkandena i de olika medierna så att det blir till gagn för deras lärande och ger dem en än större säkerhet i språkanvändningen. Teleman påpekar ju att eleverna behöver lära sig vissa givna delar av språket för att över huvud taget kunna utvecklas språkmässigt och även för att kunna hitta sin egen identitet.

En användare måste veta vilket språk som passar i vilken situation samt hur man faktiskt använder tekniken. Läraren måste ha kunskap om elevernas språkliga kultur för att kunna medvetandegöra den samt för att kunna förklara standardspråkets nödvändighet i kommunikativa sammanhang där det mer privata språket inte är korrekt att använda. Läraren måste dessutom visa hur viktigt det är att ha sin mottagare i tankarna när man producerar ett

språk och genom att vi ger oss in i elevernas språkliga vardag så kommer vi också att kunna ge eleverna all den kunskap som de behöver för att på bästa sätt tillägna sig de olika språkliga normerna som råder. I min undersökning så hade eleverna mig i tankarna som mottagare och visste vad jag sökte även om de fått till uppgift att skriva såsom i en normal bedömningssituation i skolan. Här ser vi att eleverna ändå är medvetna om både normer och mottagare och vissa elever försöker anpassa sitt skrivande efter det.

Genom att använda språket så bevarar vi det, vi utvecklar kommunikationsförmågan och vi utvecklar tänkandet och kreativiteten. Genom att vi använder språket så lever det också vidare och genom den nya tekniken så kan språkanvändningen för våra elever bli både mer meningsfull och roligare bara skolan kan införa datoranvändningen på ett mer kreativt sätt i skolarbetet än vad som många gånger är fallet idag.

I vårt samhälle är det skrivna ordets roll stor och vår tids utveckling av informations- och kommunikationsteknik skapar förväntningar på språkförmågan hos alla människor. Eleverna ska utveckla sin förmåga att applicera skriftspråkets normer i olika sammanhang och det gör de också. Frågan är då hur eleverna klarar av denna kodväxling i praktiken? Påverkas elevtexterna i skolan av sms-och chattspråket? Svaret är ja, elevtexterna som ska skrivas på den så kallade skolsvenskan uppvisar i min undersökning viss påverkan och då framför allt hos de elever som sms:ar och chattar under lektionstid, men jag anser inte att det är i så hög grad att vi behöver oroa oss över att eleverna inte klarar av att kodväxla eller att det är någon fara för vårt svenska språk, vilket till viss del ställer tidigare teoribildningar på ända eftersom det tidigare påpekats att det förekommer mycket engelska uttryck och förkortningar i elevernas texter, men samtidigt bekräftar min undersökning andra teorier som hävdar att språket inte påverkas i så hög grad som man tidigare ansett. Jag anser dessutom att det bör ses som positivt att eleverna genom att de sms:ar och chattar använder skriftspråket i hög utsträckning och det i sin tur med största säkerhet istället gagnar bevarandet av det svenska språket.

6.4 Förslag till fortsatt forskning

När jag genomförde min undersökning började jag efter en kontakt med Språkrådets Rickard Domeij (www.sprakradet.se) fundera över hur T9-funktionen i mobiltelefonen samt

stavningskontrollen i ordbehandlingsprogrammet i datorn påverkar elevernas skrivande och i så fall på vilket sätt. Lär de sig stava sämre när de får givna förslag genom tekniken? Det vore mycket intressant att följa upp min undersökning med att se hur dessa funktioner påverkar elevernas skrivande i klassrummet.

Jag tycker dessutom att det vore mycket intressant att undersöka hur stor lärarnas datakunskap är och hur deras kunskapsnivå när det gäller användningen av datorer inverkar på användandet av dator i lärandesituationen. Hur använder de lärare som har stor datakunskap datorerna på ett kreativt och utvecklande sätt i skolarbetet? Kravet på att kunna använda sig av datorer ökar och är stor både på gymnasienivå, högskolenivå och i arbetslivet och därmed vore det ju önskvärt att eleverna får med sig så stor kunskap som möjligt i hur man kan använda datorn i lärandesituationen redan från grundskolan. Och det vore också intressant att undersöka huruvida det går att integrera mobiltelefonen i undervisningen istället för att ha den som en källa till konflikter i klassrummet. Det går ju bland annat att använda den för att dokumentera både ljud och bild vilket kan användas i exempelvis NO-ämnena då man är ute på exkursioner eller gör olika experiment.

Källförteckning

Tryckta källor

- Adelswärd. V (2001). *Ord på glid*. Stockholm: Brombergs Bokförlag AB.
- Erlandsson. H (2006). *Barn, unga och internet – allt med alla alltid*. Göteborg: Docendo.
- Hernwall. P (2001). *Barns digitala rum - berättelser om e-post, chatt & internet*. Stockholm: Pedagogiska institutionen, Stockholms Universitet.
- Hernwall. P (2003). *barn@com – att växa upp i det nya mediesamhället*. Stockholm: MLS Förlag.
- Josephson. O (2004). *"ju"*. Falun: Svenska språknämnden.
- Kotsinas. U-B (2002). *Ungdomsspråk*. Stockholm: Hallgren & Fallgren Studieförlag AB.
- Liberg. C, af Geijerstam. Å, Folkeryd Wiksten. J (2010). *Utmana, utforska, utveckla!* Lund: Studielitteratur AB.
- Lindström. F (2001). *Världens dåligaste språk*. Stockholm: Bonniers Förlag AB.
- Patel. R. & Davidsson. B (2007). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur.
- Sandqvist. C & Teleman. U (red.) (1989). *Språkutveckling under skoltiden*. Lund: Studentlitteratur.
- Säljö. R. & Linderöth. J (red) (2002). *Utm@ningar och e-frestelser – it och skolans lärkultur*. Stockholm: Bokförlaget Prisma.
- Söderbergh.R (1988). *Barnets tidiga språkutveckling*. Stockholm: Liber.
- Teleman.U (1979). *Språkrätt*. Lund: Liber.

Elektroniska källor

- Hård af Segerstad. Y (2002). *Swedish chatrooms*. (2011-04-14). <http://journal.media-culture.org.au/0008/swedish.php>
- Hård af Segerstad, Y, Sofkova Hashemi, S (2004). *Att lära sig skriva i ITsamhället*.(2011-05-12). <http://www.ling.gu.se/~sylvana/SkrivaIT/Publikationer/SmDI04.pdf>

Johansen.R (2011) *Ufarlig SMS-språk* (2011-05-20)

<http://www.aftenposten.no/meninger/kronikker/article4099319.ece>

Jonas Web (2003) Jonas Webresurs (2011-04-12)

<http://www.jonasweb.nu/sidor/internet/natjargong.html>

Stald. G (2008) *Mobile Identity: Youth, Identity, and Mobile Communication Media* (2011-05-04). <http://www.mitpressjournals.org/doi/pdf/10.1162/dmal.9780262524834.143>

Nationalencyklopedin (2011a) Sökord: sms (2011-04-15) <http://www.ne.se>

Nationalencyklopedin (2011b) Sökord: chatt (2011-04-15) <http://www.ne.se>

Nationalencyklopedin (2011c) Sökord: ungdomars språk (2011-04-15) <http://www.ne.se>

Skolverket 2000: Kursplanen i svenska (2011-04-12)

<http://www.skolverket.se/sb/d/2386/a/16138/func/kursplan/id/3890/titleId/SV1010%20-%20Svenska>

Elevertexterna och förkortningsordlistorna finns i författarens ägo.

Elevenkät sms och chatt

Här kommer några frågor om ditt mobiltelefonanvändande:

1. Är du..... Kille Tjej
2. Har du en egen mobiltelefon? Ja Nej

Om du svarade nej, gå vidare till fråga 6.

3. Ungefär hur många sms skickar du om dagen? 0-10 11 - 20 fler än 20
4. Använder du förkortningar när du sms:ar? Ja Nej
5. Skickar du sms under lektionstid? Ja Nej

Nu kommer några frågor om ditt datoranvändande:

6. Använder du dig av en dator på fritiden? Ja Nej
7. Använder du dig av en dator i skolan? Ja Nej
8. Brukar du chatta? Ja Nej

Om du svarade nej, gå vidare till fråga 14.

9. Hur ofta chattar du? Varje dag Varje vecka Mer sällan
10. Använder du dig av förkortningar när du chattar? Ja Nej

11. Chattar du i skolan?

Ja

Nej

12. Chattar du på fritiden?

Ja

Nej

13. Chattar du under lektionstid?

Ja

Nej

14. Upplever du att du har svårigheter med att växla från sms-och chattspråk och de förkortningar man skriver där till att skriva ”korrekt ” i olika texter du ska skriva i skolan?

Ja

Nej

Tack för hjälpen!

Susanne

Information till lärare i klass 7A

Jag heter Susanne Andersson och är lärarstudent vid Karlstad Universitet. I mitt examensarbete i ämnet svenska så kommer jag att behöva använda mig av elevtexter samt även göra en enkät där jag ser om det finns någon påverkan i elevernas skrivande i skolan av det sk. sms-och chattspråket som bland annat innehåller en hel del förkortningar. Jag kommer att dela ut en liten skrivuppgift där de deltagande eleverna skriver några rader till en bild, en enkät om deras användande av mobiltelefon samt datoranvändande och en lista där de får kryssa för olika förkortningar de använder sig av när de sms:ar och chattar.

Alla elever svarar anonymt och det är frivilligt att delta. Inga namn på vare sig elever, skola eller ort kommer att uppges i min rapport.

Har ni några synpunkter eller undrar över något så är ni välkomna att ringa mig på telefonnummer 0707-334906.

Tack på förhand

Hälsningar

Information till föräldrar i klass 7A

Jag heter Susanne Andersson och är lärarstudent vid Karlstad Universitet. I mitt examensarbete i ämnet svenska så kommer jag att behöva använda mig av elevtexter samt även göra en enkät där jag ser om det finns någon påverkan i elevernas skrivande i skolan av det sk. sms-och chattspråket som bland annat innehåller en hel del förkortningar. Jag kommer att dela ut en liten skrivuppgift där de deltagande eleverna skriver några rader till en bild, en enkät om deras användande av mobiltelefon samt datoranvändande och en lista där de får kryssa för olika förkortningar de använder sig av när de sms:ar och chattar.

Alla elever svarar anonymt och det är frivilligt att delta. Inga namn på vare sig elever, skola eller ort kommer att uppges i min rapport.

Har ni några synpunkter eller undrar över något så är ni välkomna att ringa mig på telefonnummer 0707-334906.

Tack på förhand

Hälsningar

Olika förkortningar

Här kommer några vanliga förkortningar – vilka använder du? Sätt ett kryss framför.

SMS-ordlista:

7k = Sjuk.

3vligt = Trevligt.

also = Alltså.

asg = Asgarv.

bsdv = Bara så du vet.

cs! = Vi ses!

d = Du/dig /din/det.

D1a = Detta.

dt = Det.

e = Är.

eg = Egentligen.

fr = Från.

f1 = Fett.

H! = Hej!

hare! = Ha det bra!

iaf = I alla fall.

iofs = I och för sig.

ivf = I varje fall.

lixom = Liksom.

lr = Eller.

mkt = Mycket.

ngn = Någon.

ngt = Något.

o/å = Och.

oxå = Också.

pok = Puss och kram.

ql = Kul.

r = Är.

tkr = Tycker

å = Och

x = Puss!

Chatt-ordlista

adda = addera, lägga till

asg = asgarv

cs = vi ses

dd? = du då?

e = är

iofs = i och för sig

me = med

sj? =själv?

va =var(a)

vg? =vad görs?

Några av de vanligaste smajlisarna:

:) = Glad.

XD = Asgarv

;) =Flörtar eller skämtar.

:P = Räcker ut tungan.

:(= Ledsen.

:| = Allvarlig.

:-/ = Sur

0:-) =Ängel

:-V = Skriker

Använder du några andra sms-eller
chattförkortningar som inte tas upp här?
